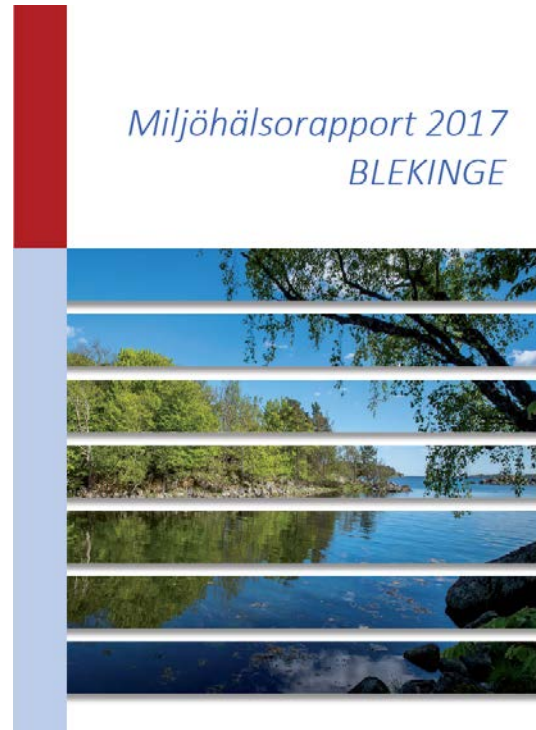

Regional Miljöhälsorapport Blekinge 2017

Upplägg

- Presentation AMM Syd och Inledning
- Del 1 – Luftföroreningar och buller
- Del 2 – Inomhusmiljö och radon
- Del 3 – Allergier, Miljötobaksrök, Miljöföroreningar och Kemikalier
- Del 4 – Solljus, Grönstruktur och Klimatförändringar

Södra sjukvårdsregionen

Vårt uppdrag

Experter på att fastställa **samband** mellan exponering och negativa hälsoeffekter inom arbets- och miljömedicin

Uppdrag

- Utreda enskilda patienter eller grupper med misstänkt arbetsmiljö- eller miljörelaterad ohälsa.
- Förebygga ohälsa genom att arbeta preventivt
- Vara ett lättillgängligt kunskapscentrum

Personal klinik och universitet

(54+40 personer)

Läkare

Yrkeshygieniker

Miljöhygieniker

Kemister

BMA

Ergonomer

Socionom

Epidemiolog

Sekreterare

Miljösköterskor

5 professorer

25 disputerade

15 doktorander

Miljömedicin, AMM Syd

Buller

Kemikalier i varor och produkter

Dricksvattenkvalitet

Strålning

Luftföroreningar

Klimat

Inomhusmiljö

Gröna miljöer

Förorenad mark

Miljömedicin

Miljöhygieniker - exponeringsbedömning

Läkare – medicinsk bedömning

1. Rådgivning via e-post och telefon

Svara på frågor om miljöexponeringar, tolka mätprotokoll etc.

2. Enskilda patienter

Huvudsakligen inomhusmiljö
Sambandsbedömning – beror ohälsan på miljön?
Arbetsplatsbesök - exponeringsbedömning

3. Riskbedömning

Ex. förorenad mark
Längre utredningar – vilken exponering föreligger och är den hälsoskadlig?

4. Kunskapsspridning

Föredrag, rapporter, poddar etc.

Forskning - Klinikrelaterad

- Förorenade glasbruksområden – har barn som bor i dessa områden förhöjda metallhalter i blod/urin?
- Enskilda brunnar – kan geologisk information användas för att identifiera områden med risk för höga metallhalter?
- Även aktiva forskare vid LU (PFAS, buller, luftföroreningar, värmeöar, kemikaliexponering m.m.)

Kontaktuppgifter till Arbets- och miljömedicin Syd

Mottagning/Rådgivning: 046-17 31 85

amm@skane.se

Ordinarie telefontider:
Mån – Fre: 08:30-16:00

Bulletin

Anmäl dig genom att kontakta:

[Gudrun Persson](mailto:Gudrun.Persson@amm-syds.se)

Tel: 046 – 17 31 85

BULLETIN 107

FRÅN ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN SYD (AMM) OCH YRKES- OCH MILJÖHIGGINGSLOGG, MÅN OCH TYNDA
MED ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN ÖNSVÅR, SKÅNE, BLEKINGE, KRONBERGS LÄN OCH SÖDRA HALLAND

Månskän har sedan erövringen tider på veckot den tredje i krets i. Sedan andra världskriget har vi påverkat miljön och till viss del uppbyggningen idag kan man säga, lika som global uppvärmning, plastbarn i havet och skivning av världens skogar. Miljömedicin är läran om samband mellan skivning och hälsa och är en viktig del av vår forskning och utbildning. Vi påverkar miljön vi lever i.

Den svenska sommaren har i år varit mjuk och kall, men i södra och östra Europa har en värmebölja dragit fram som fått samlet i kalla. Temperaturen väl över 30 grader har lett till ökade sjukhusinläggningar och dövtidiga dödsfall. Liknande tillstånd har utträtt tidigare, t.ex. sommaren 2003 då mer än 700 000 personer dog i Frankrike på grund av höga temperaturer. Sommaren i Sverige kan också bli varm och man har sett samband med ökad dövtidighet och hög temperatur även här. Med tanke på de klimatförändringar som pågår så kan vi räkna med att extrema väderfenomen som värmebølgor, översvämningar och nya spridningsområden för sjukdomar blir vanligare.

Även om det kan vara lättare att redovisa till så är det inte bara extremhändelser som värmebølgor som påverkar vår hälsa. Vi andas varje dag in luftföroreningar som kvävetoxider, partiklar och ozon vilka släpps ut från bland annat transporter, värmeproduktion och industrier. Dessa partiklar och kemiska substanser deponeras i lungor och på vår hud och påverkar på så sätt vår hälsa negativt. Negativ påverkan på hälsa ingår i en stor del av exempel på effekter av exponering för luftburna partiklar. Både ett annat exempel på en förorening i miljön som är en utlösare för sjukdomar. Både smittor, gräs och andra växter släpper ut ljud som gör att många av oss sällan får applicera tryck. Senare års forskning tyder också på att ljud kan påverka hälsa och välbefinnande. Ljud och vibrationer från maskiner i våra bilar, maskiner och verktyg och även via olika vägar ut på våra kroppar och påverkar vår hälsa.

Det finns många faktorer som påverkar vår hälsa negativt och positivt. För vissa av dem så vet vi eller tror oss vara kopplade till hälsa, men det finns fortfarande väldigt mycket som vi inte förstår. På Arbetss- och miljömedicin Syd pågår ett stort arbete med att sammanställa regionala miljömedicinska rapporter för Skåne, Blekinge och Kronobergs län. Rapporterna är tänkta att användas för att identifiera hälsoeffekterna av miljöproblemen i de olika regionerna, vilken kan ligga till grund för de framtida arbeten att förbättra hälsotillståndet för människorna i olika spridningsområden. Genom att öka vår förståelse inom miljömedicin kan vi skapa miljöer som är mer trygga och hälsosamma både för oss själva och för våra barn. I detta nummer berättar vi om en del av det arbete som vi på Arbetss- och miljömedicin Syd bedriver och tycker är väldigt viktigt inom miljömedicin. Samtidigt ger vi exempel på miljöproblemen som är både bra och dåliga för oss.

Kristoffer Mathsson
Miljömedicin
kristoffer.mathsson@amm-syds.se
Arbets- och miljömedicin Syd

<http://sodrasjukvardsregionen.se/amm/>

<http://sodrasjukvardsregionen.se/amm/amm-syds-podcast/>

Miljöhälsorapport Nationellt

Miljöhälsoenkät 2015

- Folkhälsomyndigheten har haft i uppdrag att genomföra Miljöhälsoenkät 2015 samt att redovisa resultatet under 2017.
- Har genomförts vart fjärde år sedan 1999
 - Varannan gång barn, varannan gång vuxna
- Enkätundersökningen har genomförts av IMM på uppdrag av Folkhälsomyndigheten
- Resultaten redovisas i miljöhälsorapport, tillsammans med en sammanställning av senaste forskningen på området

Vad används resultatet till?

- Underlag för politiska ställningstaganden
- Samhällsplanering och miljö och hälsoskyddstillsyn
- Hälsoindikatorer för miljömålen och folkhälsomålet
- Del i Sveriges internationella rapportering av miljöhälsa till WHO och Europeiska miljöbyrån (EEA)
- Underlag för forskning inom miljömedicin
- Underlag för regionala rapporter

Bakgrund

- Projekt delfinansierat av Länsstyrelsen i Blekinge
- Nationella miljöhälsoenkäten
- Tidigare rapport från AMM Syd 03, 06, 09 & 13

Arbetsgruppen

- Kristoffer Mattisson
- Estelle Larsson
- Emilie Stroh
- Zoli Mikozy
- Oscar Torstensson
- Eva Tekavec
- Jonatan Axelsson
- Malin Engfeldt

Kapitelindelning

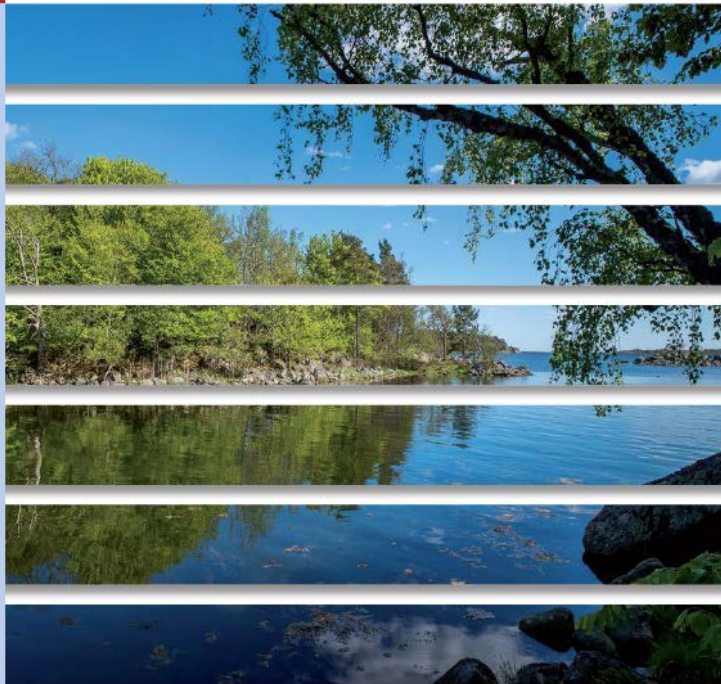
Förord

1. Inledning och bakgrund
2. Luftföroreningar utomhus
3. Buller
4. Inomhusmiljö
5. Allergi
6. Miljötabaksrök
7. Kemikalier och andra miljöföroreningar
8. Strålning (radon)
9. Solljus
10. Städer, grönstrukturer och hälsa
11. Klimatförändringar och hälsa
12. Elektromagnetiska fält
13. Miljöhälsoindikatorer

Upplägget i rapporterna

- Kapitelstruktur
 - Miljömål
 - Bakgrund
 - Situationen i länet
 - Sammanfattning
 - Vidare läsning
- Jämförelselän

Miljöhälsorapport 2017
BLEKINGE

<http://sodrasjukvardsregionen.se/download/rapport-142017-miljohalsorapport-blekinge-2017/>

1. Inledande kapitel

- Bakgrund till enkäten
- Genomförande och svarsfrekvens
- Tolkning av resultaten

Tabell 1.1. Urval och svarsfrekvenser till MHE 15.

Antal personer i målbefolkningen och urvalet uppdelat på grundurval och förstärkt urval samt svarsfrekvensen per län.

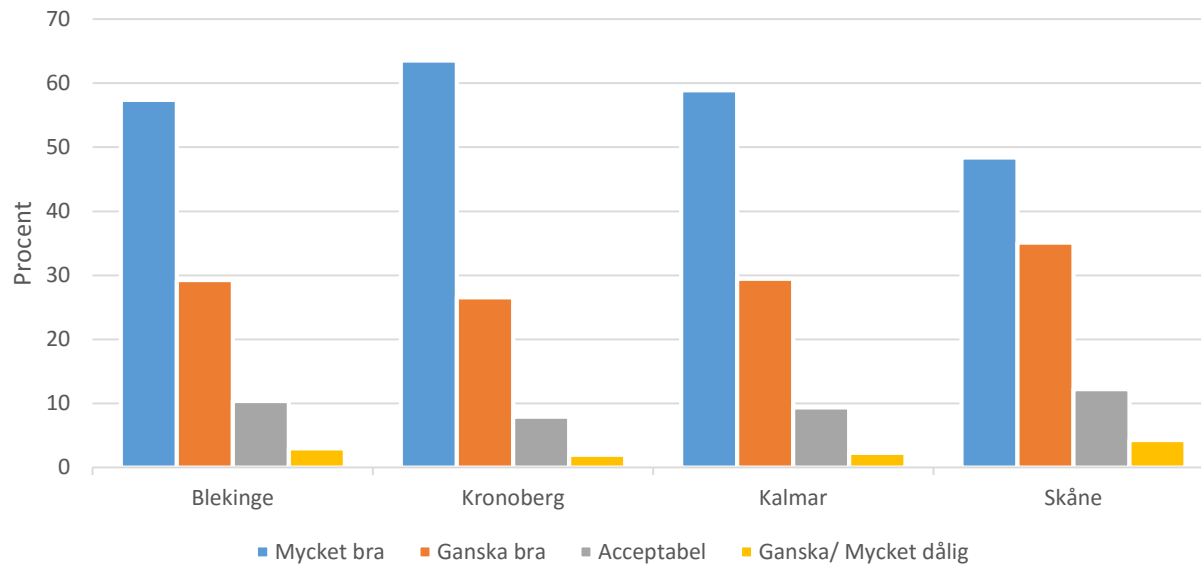
Län	Mål- befolkning	Grund- urval	Förstärk- ningsurval	Över- täckning	Totalt	Antal svar	Svarsfrekvens- procent
Blekinge	114 286	500	1 300	3	1 797	784	44
Kronoberg	136 497	500	1 000	3	1 497	650	43
Kalmar	177 246	500	4 000	20	4 480	1 888	42
Skåne	931 086	500	4 000	15	4 485	1 884	42
Nationellt	7 123 256	10 500	77 800	209	88 091	37 133	42

*Personer som initialt ingick i urvalet med som dog eller flyttade utomlands mellan tidpunkten för urvalet och hämtning av adressdata

2. Luftföroreningar

- Ett av de största miljöföroreningshoten mot hälsa
- Internationellt sett förhållandevis låga halter
- Hälsoeffekter
 - Luftvägssjukdomar
 - Hjärt- och kärlsjukdomar
 - Ökad risk för cancer

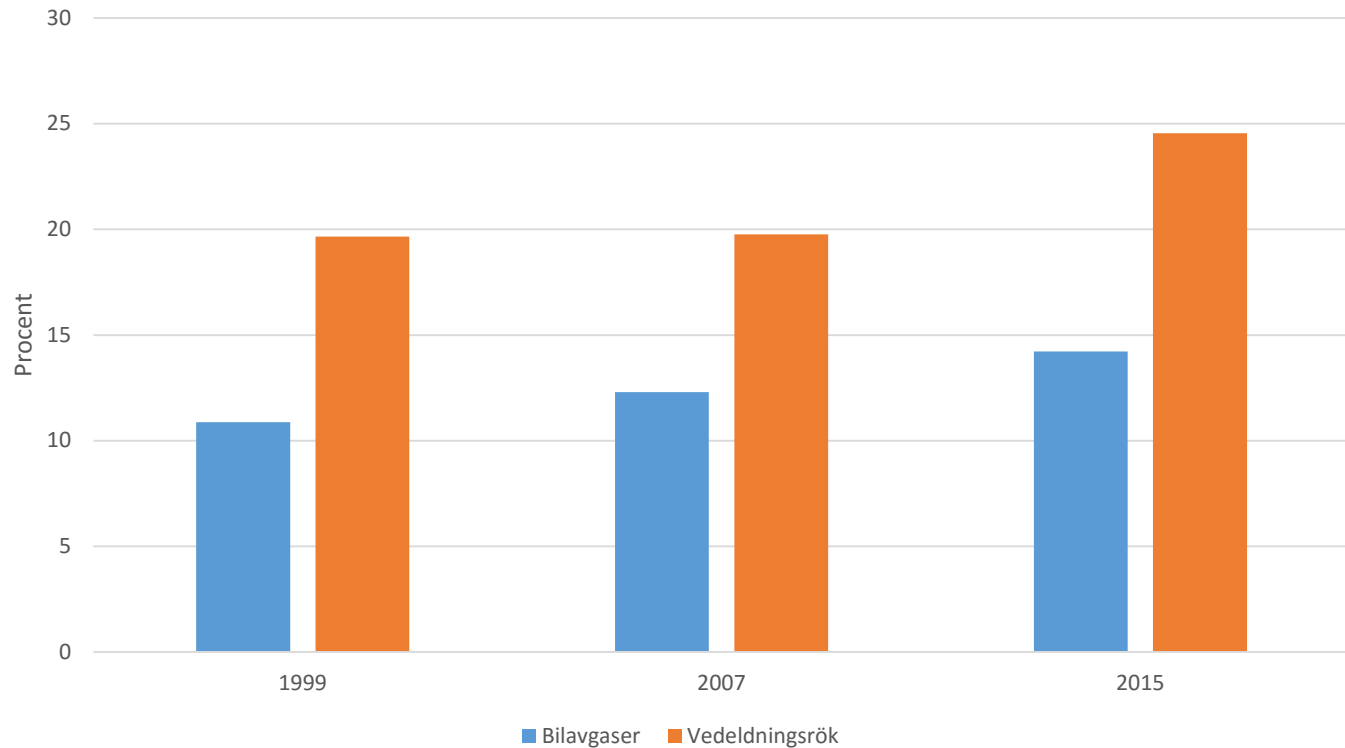
2. Situationen i Blekinge

Figur 2.1 Luftkvalitet utanför bostaden.

Andel (procent) personer som anger luftkvaliteten utanför bostaden som mycket bra, ganska bra, acceptabel, ganska dålig eller mycket dålig. Källa: MHE 15.

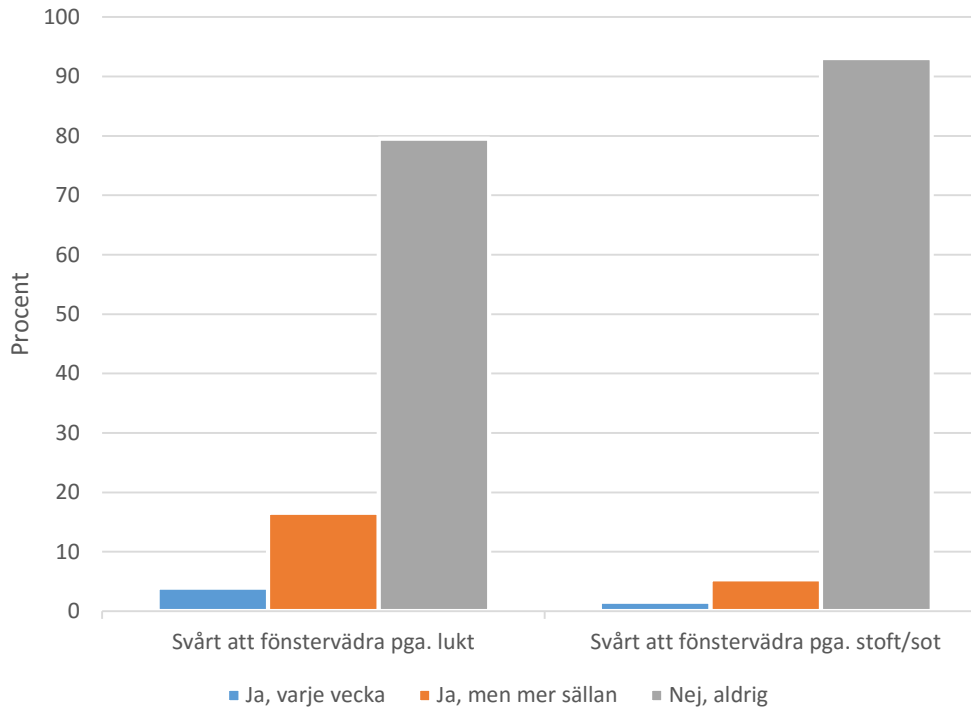
2. Situationen i Blekinge

Figur 2.2 Besvär av lukt i eller i närheten av bostaden.

Andel (procent) personer som besväras av lukter i eller i närheten av bostaden. Källa: MHE 99, MHE 07, MHE 15.

2. Situationen i Blekinge

Figur 2.4 Upplevda svårigheter att fönstervädra p.g.a. rök.

Andel (procent) personer som har svårt att fönstervädra på grund av rök från eldning av ved eller andra fasta material.

2. Sammanfattning

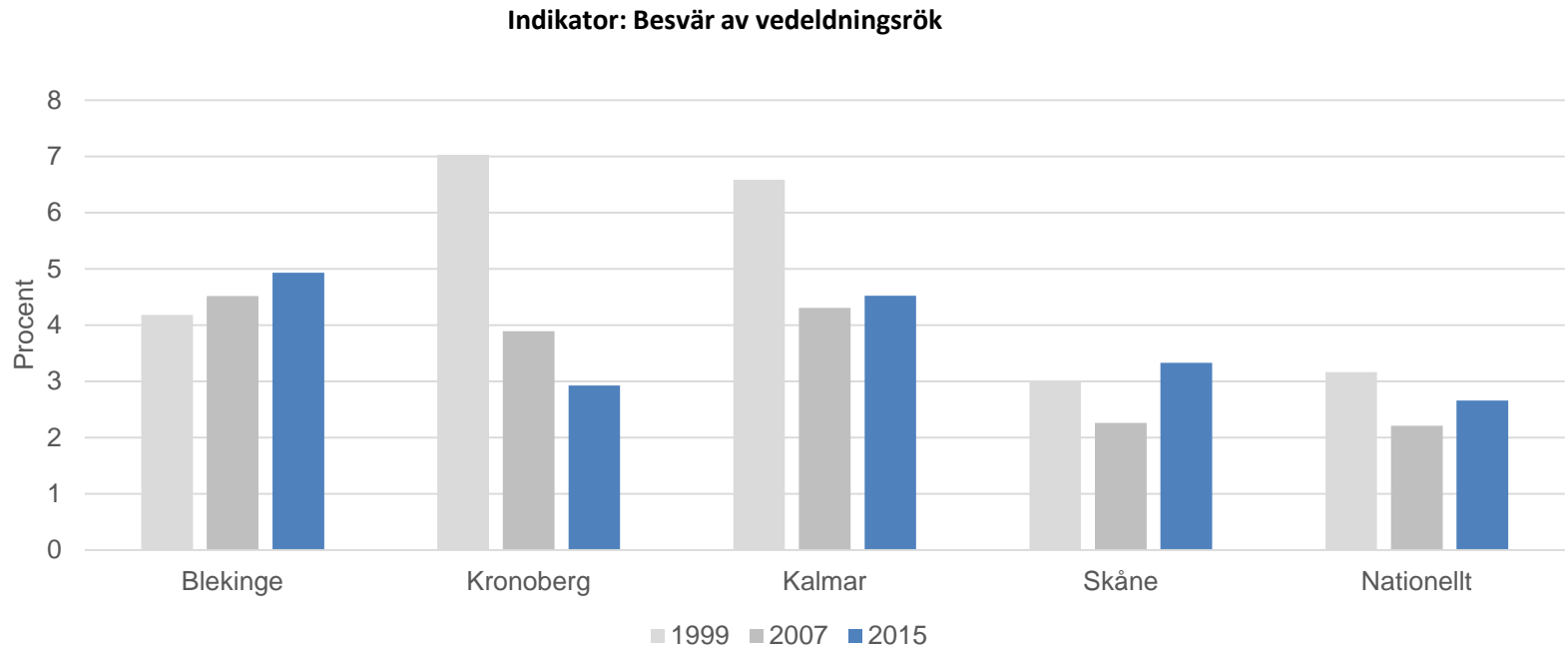
- I jämförelse med angränsande län skattas luften som likvärdigt god
- Indikation på liten försämring för bilavgaser
- Vedeldningsrök indikation på liten försämring
- Utbildning och reglering

13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: Friskluft

"Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

Figur 13.1 Andelen vuxna som minst en gång per vecka under en tremånadersperiod kände sig besvärade av vedeldningsrök i eller i närheten av sin bostad.

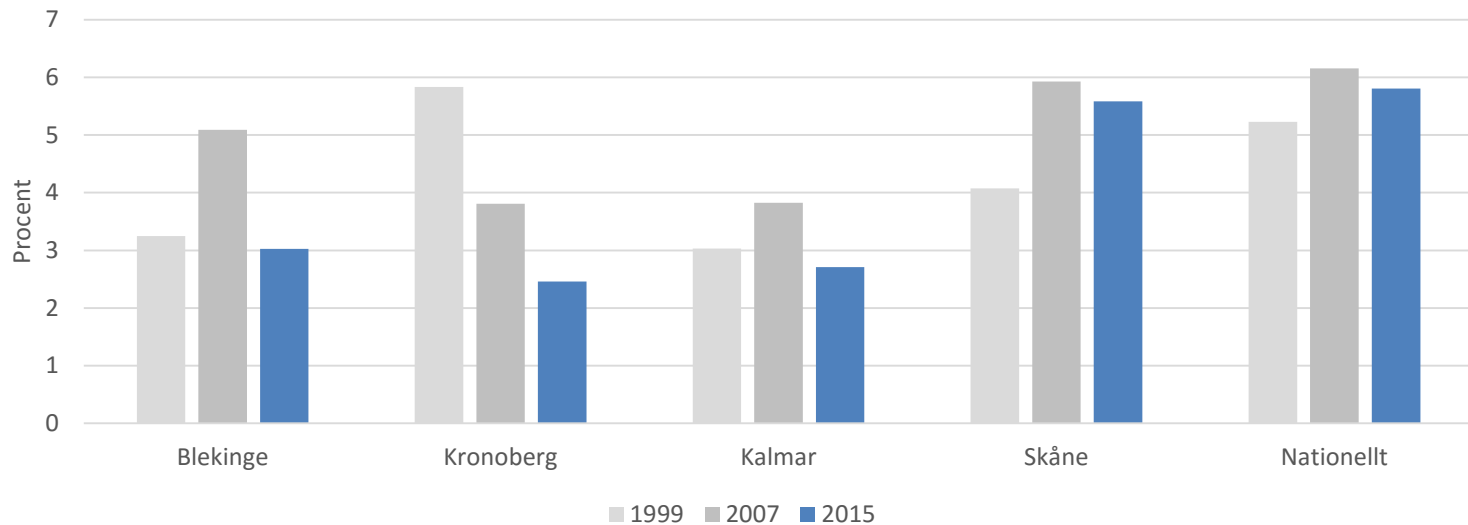
13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: Friskluft

"Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

Indikator: Besvär av bilavgaser

Figur 13.2. Andelen vuxna i Blekinge som minst en gång per vecka under en tremånadersperiod kände sig besvärade av bilavgaser i eller i närheten av sin bostad. Källa: MHE 99, MHE 07, MHE 15.

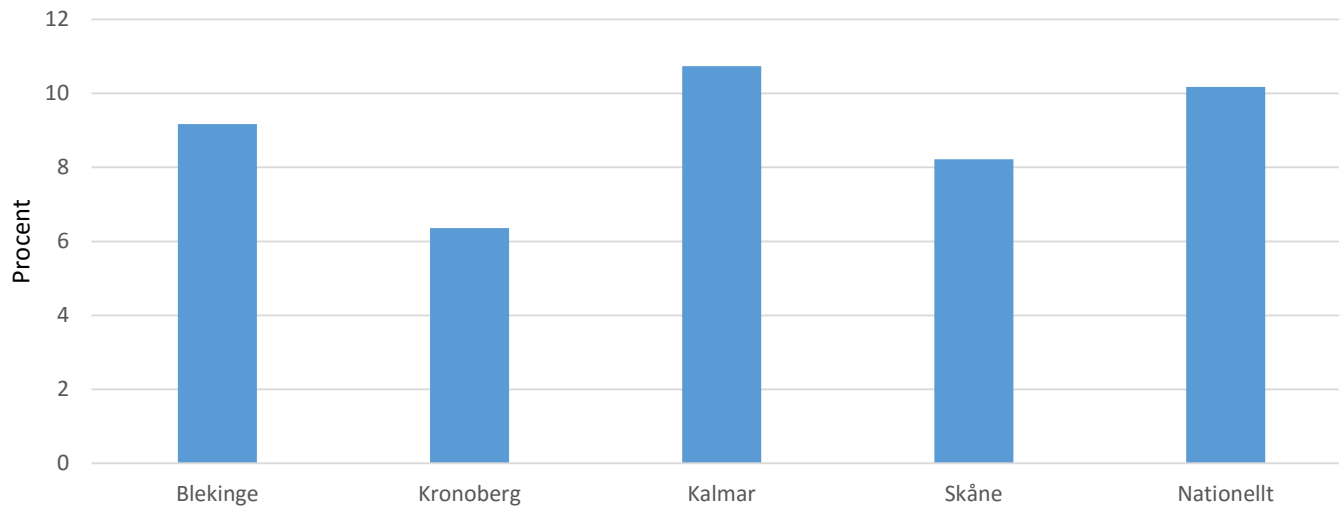
13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: Friskluft

"Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

Indikator: Allergiker/astmatiker och luftföroreningar

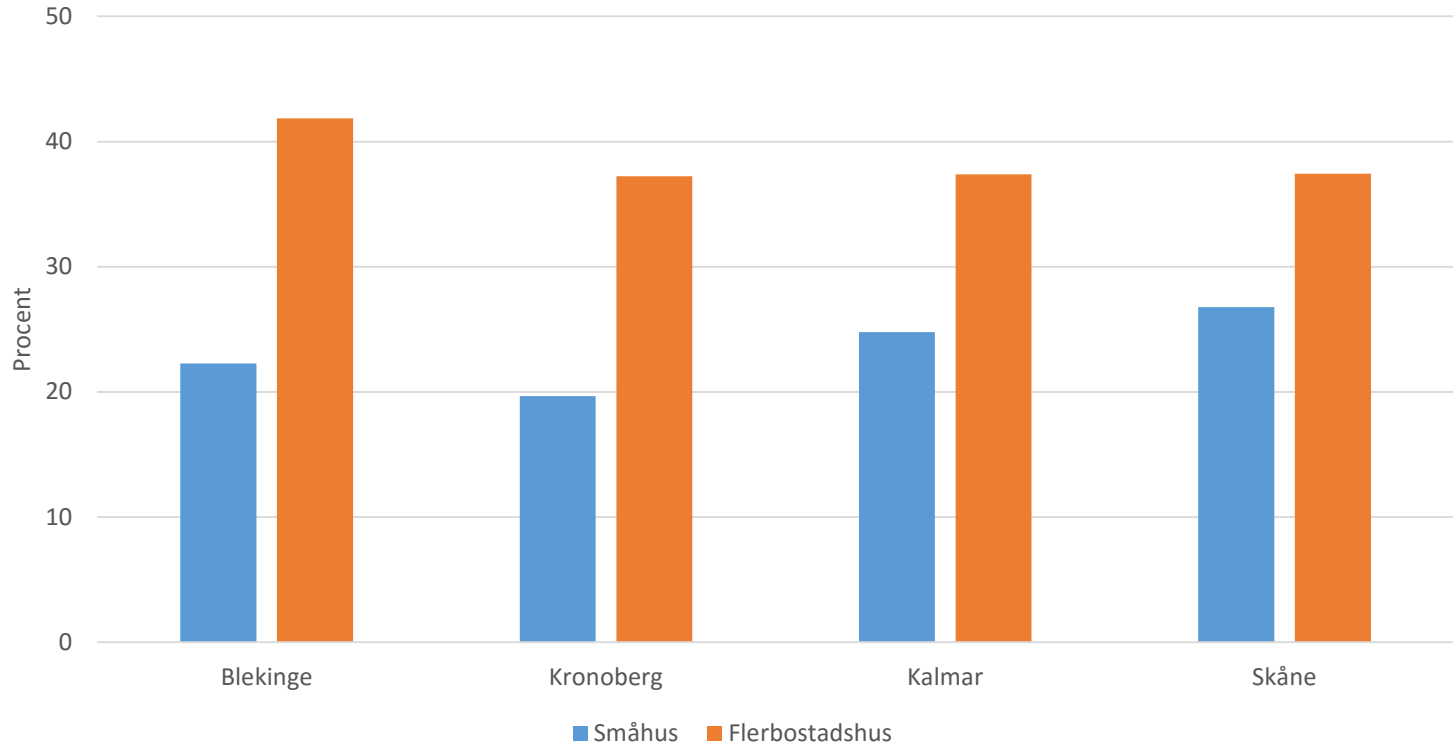

Figur 13.3 Andelen vuxna med astma eller allergi som minst en gång per vecka under en tremånadersperiod kände sig besvärade av bilavgaser och/eller vedeldningsrök i eller i närheten av bostaden. Källa: MHE 15.

3. Buller

- Omgivningsbuller en av de vanligaste hälsorelaterade miljöförroreningarna
- Över 2 miljoner utsatta över 55 dB(A)
- Mer buller tillåts numera vid nybyggnation
- **Hälsoeffekter**
 - Sömnstörningar
 - Inlärning hos barn
 - Hjärt- och kärlsjukdomar
- **Annan påverkan**
 - Socialt umgänge
 - Mindre attraktiva offentliga miljöer

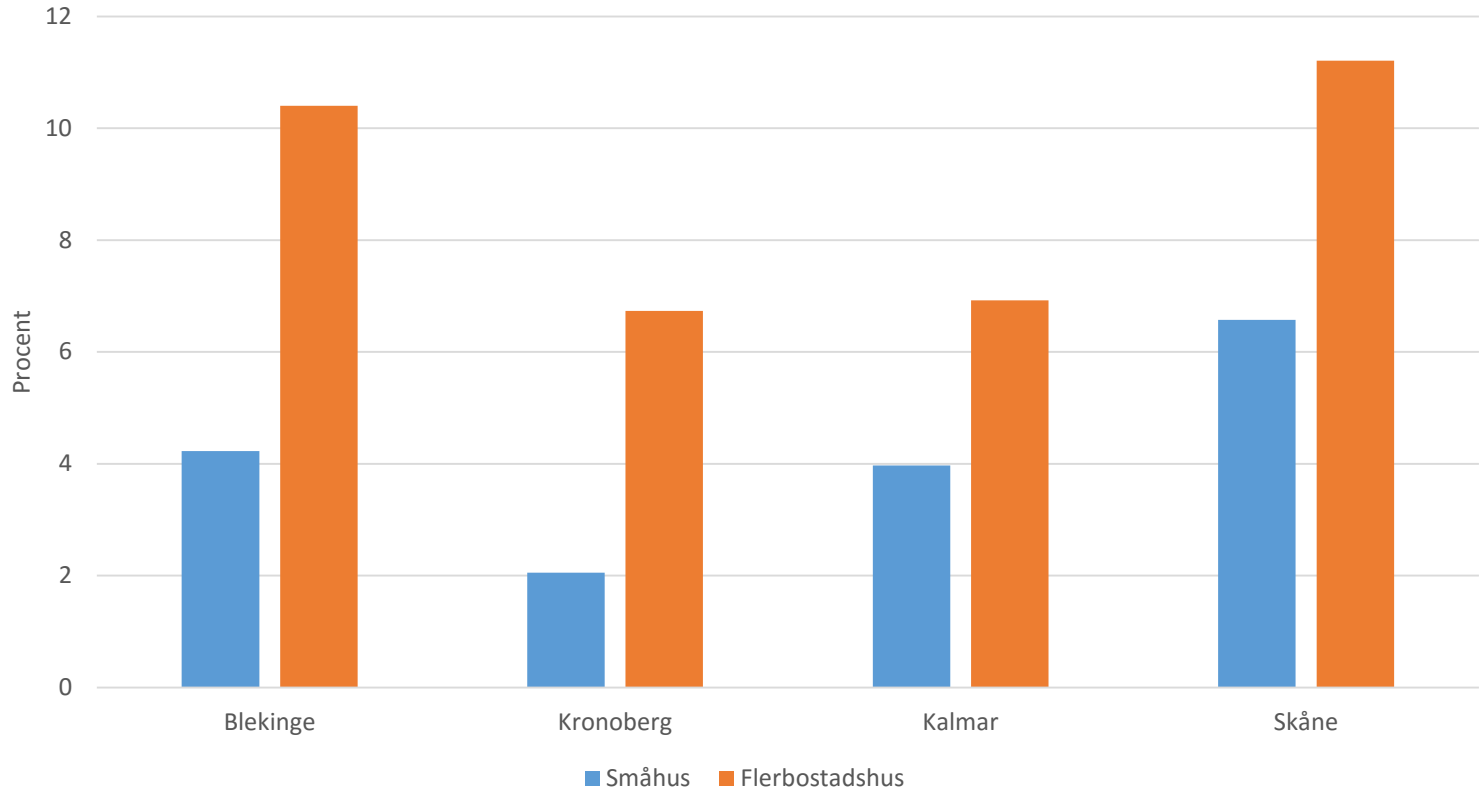
3. Situationen i Blekinge

Figur 3.2. Bostadsfönster i bullerutsatt läge.

Andel (procent) personer vars bostad har fönster som direkt vetter mot större gata, trafikled, järnväg eller industri, uppdelat på bostadstyp. Källa: MHE 15.

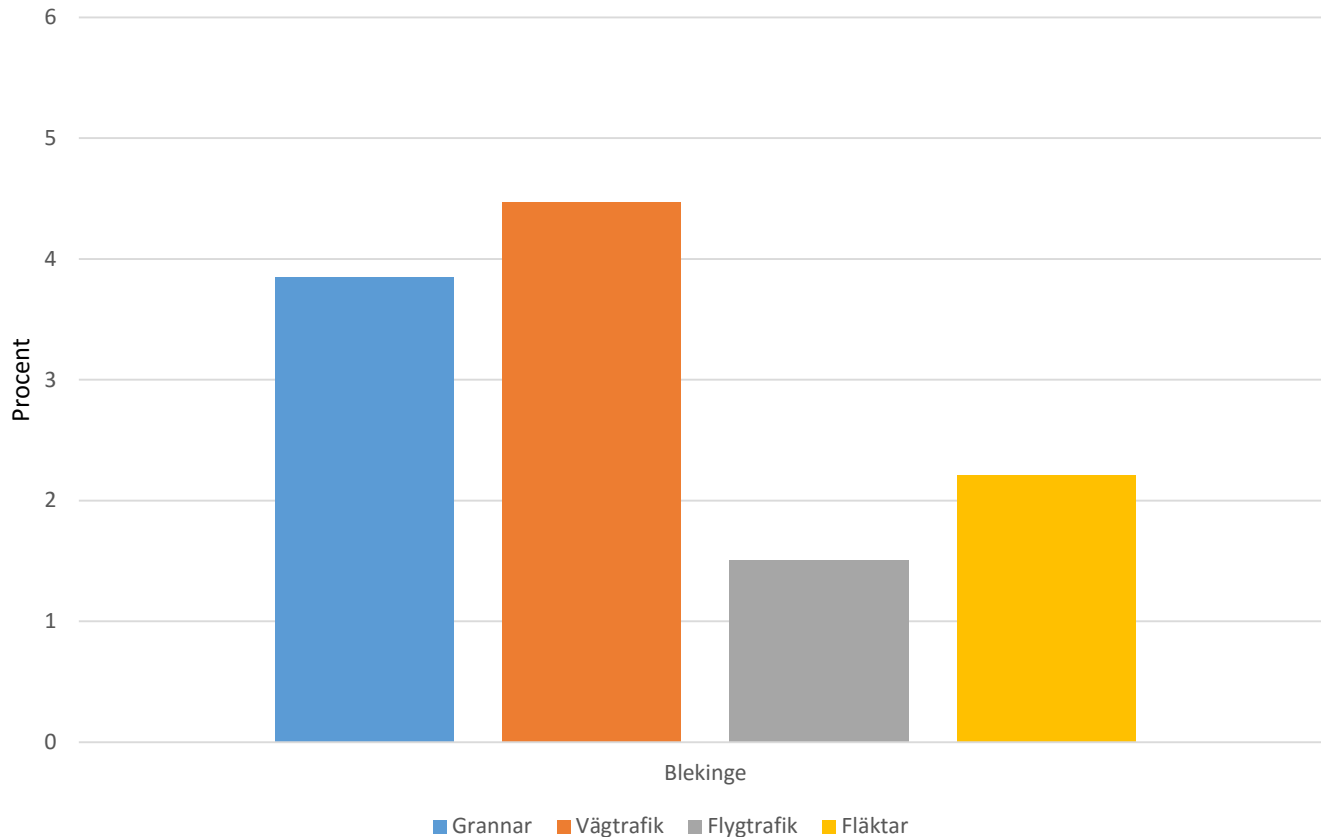
3. Situationen i Blekinge

Figur 3.7. Besvär av trafikbuller.

Andel (procent) personer som är mycket eller väldigt mycket störda av trafikbuller (väg-, tåg- eller flygtrafikbuller), uppdelat på bostadstyp. Källa: MHE 15.

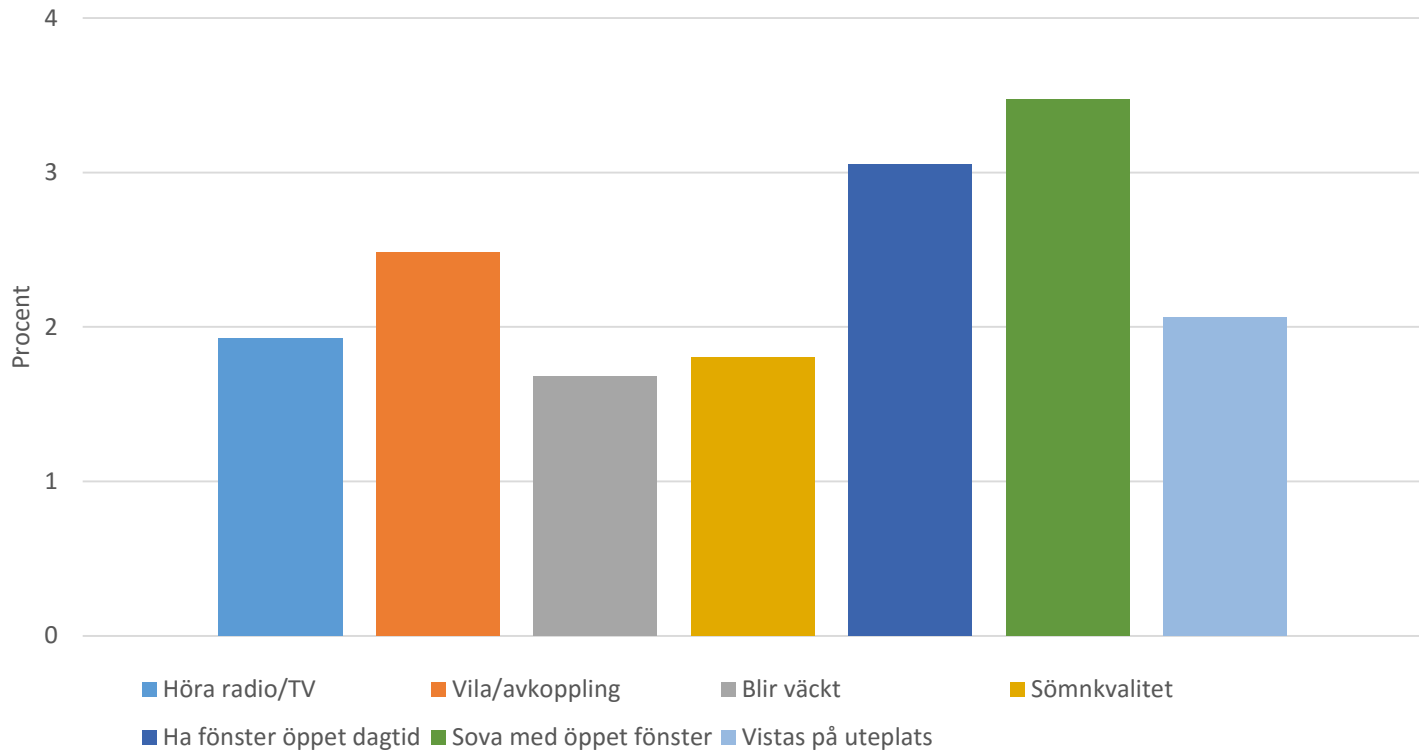
3. Situationen i Blekinge

Figur 3.8. Besvär av buller från olika ljudkällor.

Andel (procent) personer som är mycket eller väldigt mycket störda av olika ljudkällor. Källa: MHE 15.

3. Situationen i Blekinge

Figur 3.9. Trafikbuller som påverkar olika aktiviteter.

Andel (procent) personer som anger att trafikbuller (väg-, tåg- eller flygtrafikbuller) dagligen eller varje vecka året runt påverkar olika aktiviteter. Källa: MHE 15.

3. Sammanfattning

- Drygt 4 av 10 bedömer sig ha fönster i bullerutsatt läge
- 4 % i småhus och 10 % i flerbostadshus upplever sig som mycket störda av trafikbuller
- Viktigt med höga ambitionsnivå pga av svagt skydd via riktvärde
- Bullernivåer utomhus behöver också begränsas

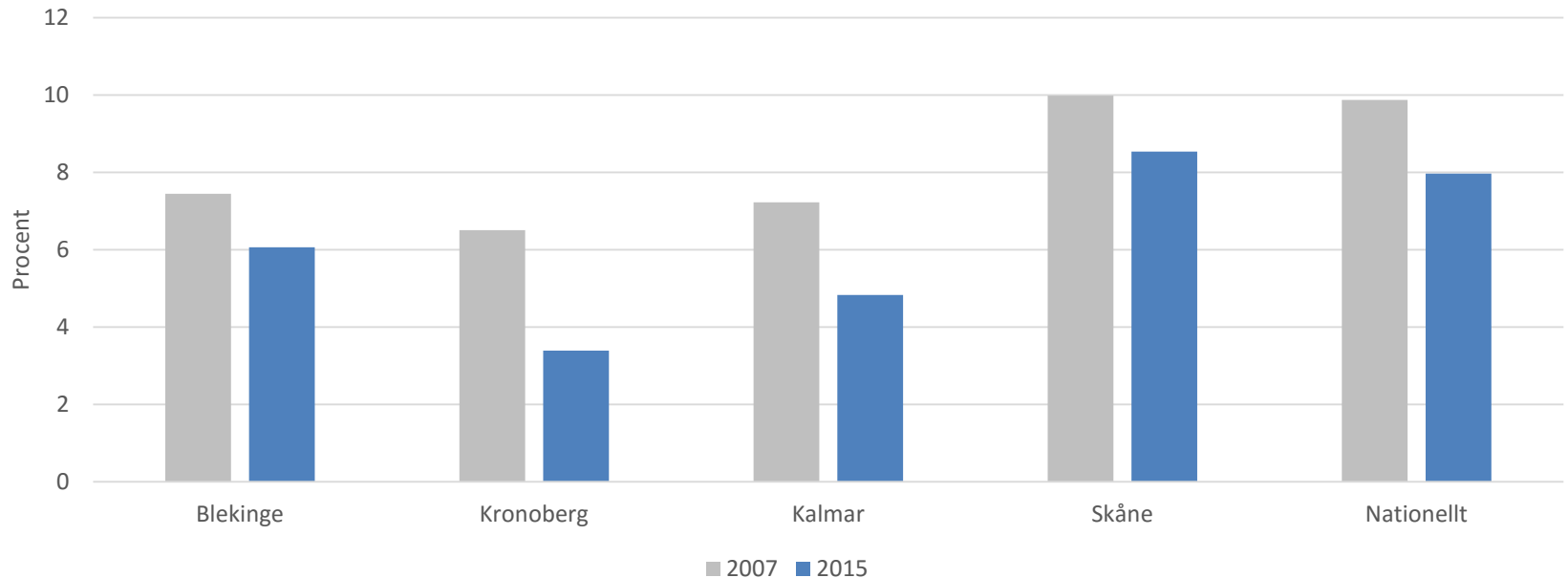
13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: God bebyggd miljö

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktig god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Indikator: Störning av trafikbuller

Figur 13.5. Andelen vuxna som mycket eller väldigt mycket de senaste 12 månaderna kände sig besvärade av trafikbuller (från väg-, tåg- och/eller flygtrafik) i eller i närheten av sin bostad. Källa: MHE 07, MHE 15.

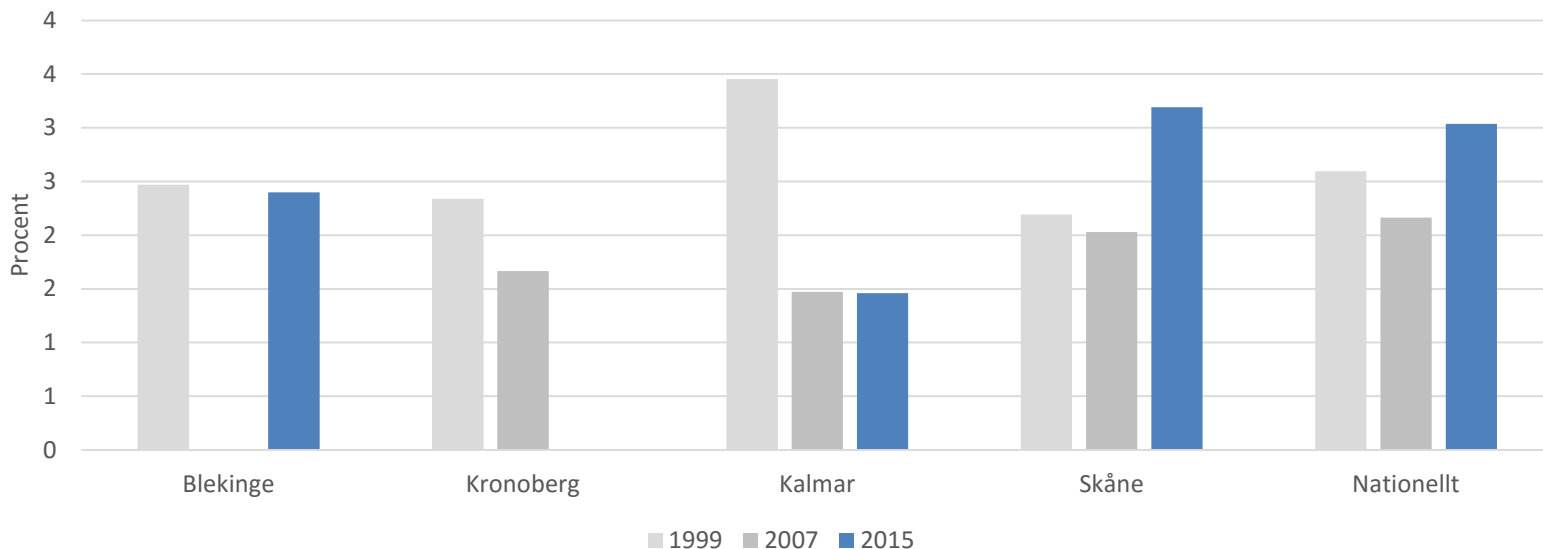
13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: God bebyggd miljö

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktig god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Indikator: Sömnstörda av trafikbuller

Figur 13.7. Andelen vuxna som minst en gång per vecka året runt uppgivit att de har svårt att somna eller blir väckta av trafikbuller från väg-, tåg- och/eller flygtrafik. Källa: MHE 99, MHE 07, MHE 15.

4. Inomhusmiljö

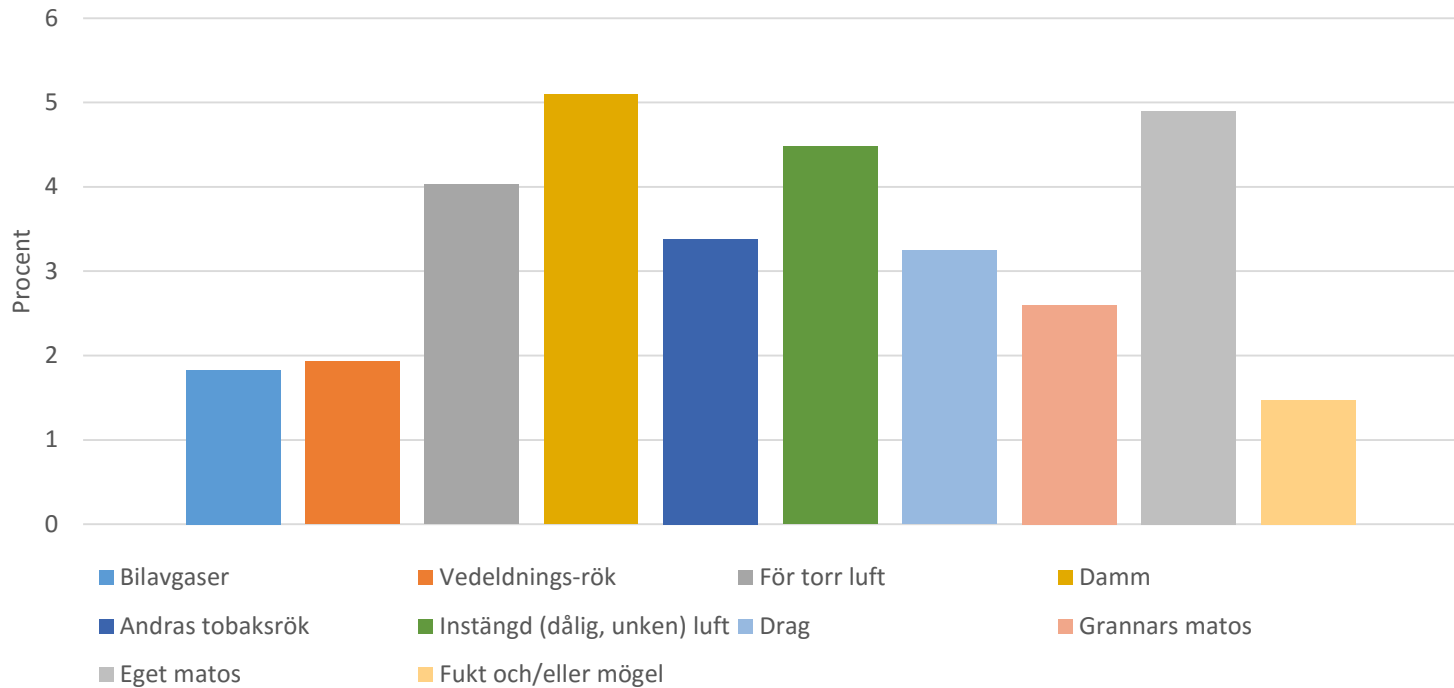
- Tillbringar 80-95 % av vår tid inomhus
- En femtedel av befolkningen upplever besvär av inomhusmiljön
- Ex. huvudvärk, eksem, hosta, heshet, torra slemhinnor, andningssvårigheter, rinit, utslag
- Svårt koppla till exponering
- Fuktskadade byggnader, bristfällig ventilation, nya material och ytskikt

4. Situationen i Blekinge

Tabell 4.4. Besvär av inomhusmiljön och boendeform. Andel (procent) personer som anger något besvär (minst en gång per vecka) relaterat till inomhusmiljön i bostaden, uppdelat på boendeform. Källa: MHE15.

	Alla bostadstyper	Småhus	Bostadsrätt	Hyresrätt
Blekinge	7,8	5,6	-	13
Kronoberg	6,5	4,0	-	14
Kalmar	6,8	6,0	6,3	9,6
Skåne	9,5	6,4	10	15
Nationellt	8,9	5,6	9,4	16

4. Situationen i Blekinge

Figur 4.2. Besvär av olika miljöfaktorer i inomhusmiljön. Andel (procent) personer som anger besvär av olika miljöfaktorer i inomhusmiljön minst en gång per vecka. Källa: MHE15.

4. Sammanfattning

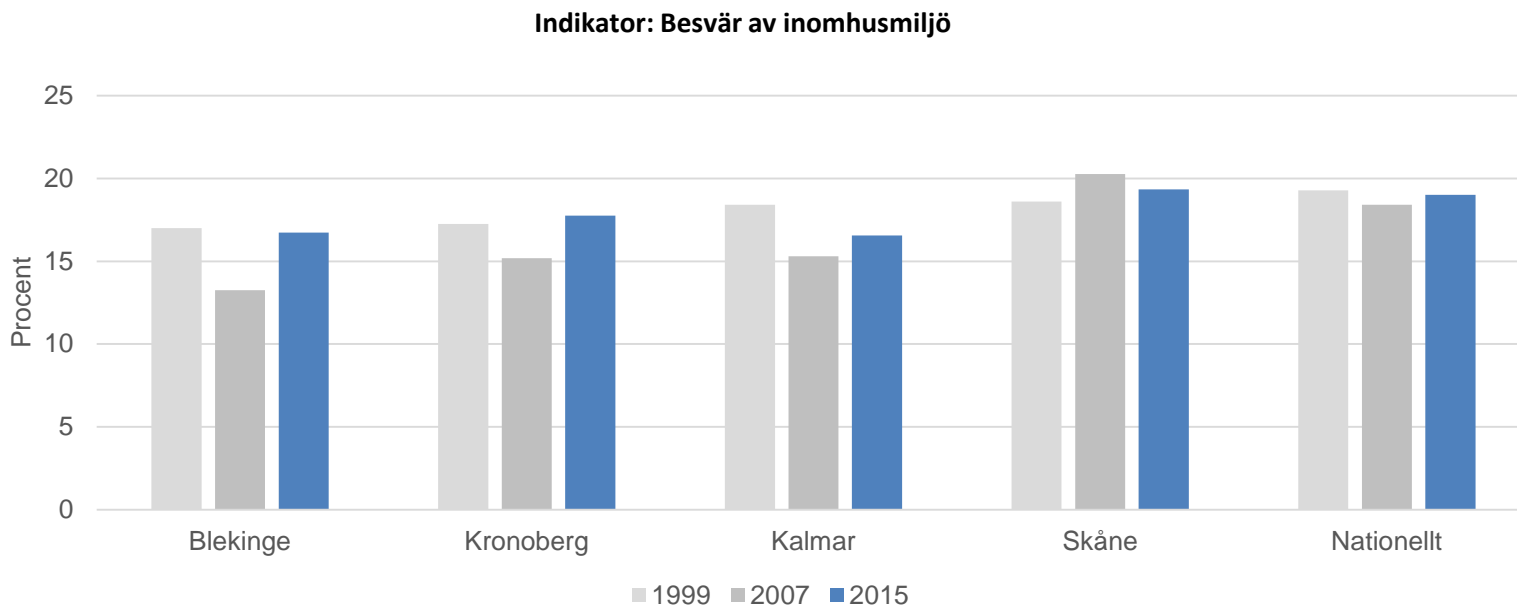
- 6-13 % - någon form av besvär från inomhusmiljön minst en gång/vecka – flest i hyresrätter
- Otillräcklig eller dåligt fungerande ventilation kan vara en orsak till detta
- Fuktskador på arbete/skolor/förskolor är en annan relativt vanligt förekommande källa

13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: God bebyggd miljö

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktig god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Figur 13.4. Andelen vuxna som minst en gång per vecka under en tremånadersperiod kände sig besvärade av symptom som de ansåg berodde på inomhusmiljön i hemmet och/eller skolan eller arbetet.

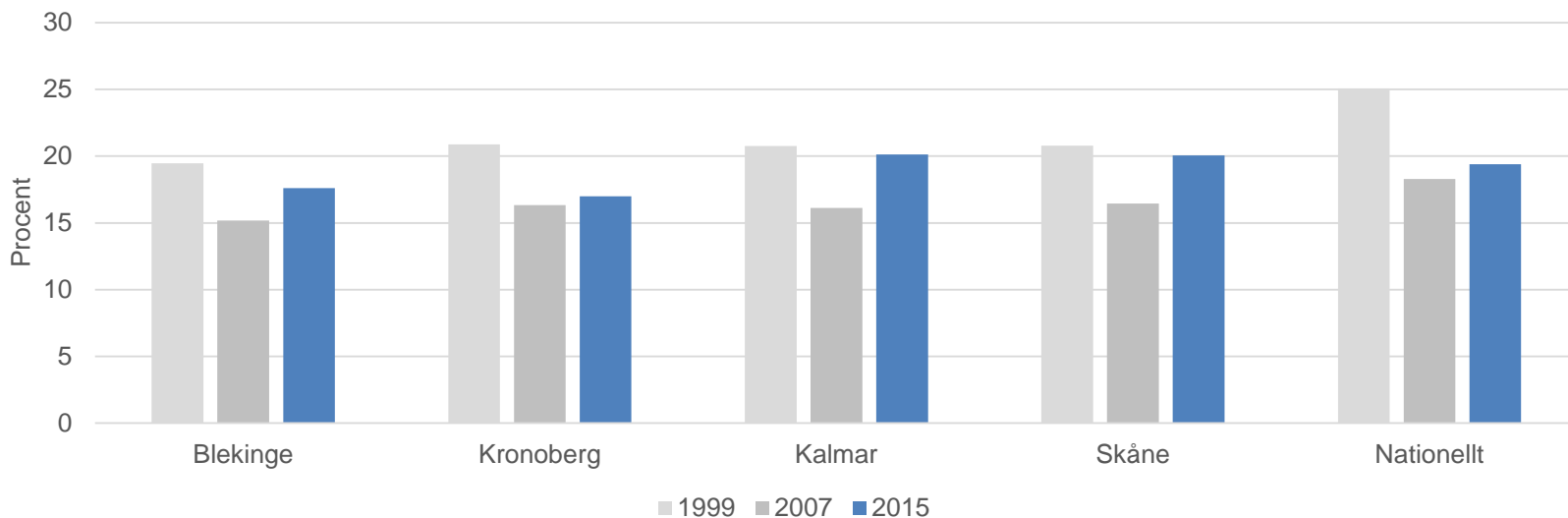
13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: God bebyggd miljö

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktig god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Indikator: Bostäder med fukt och mögel

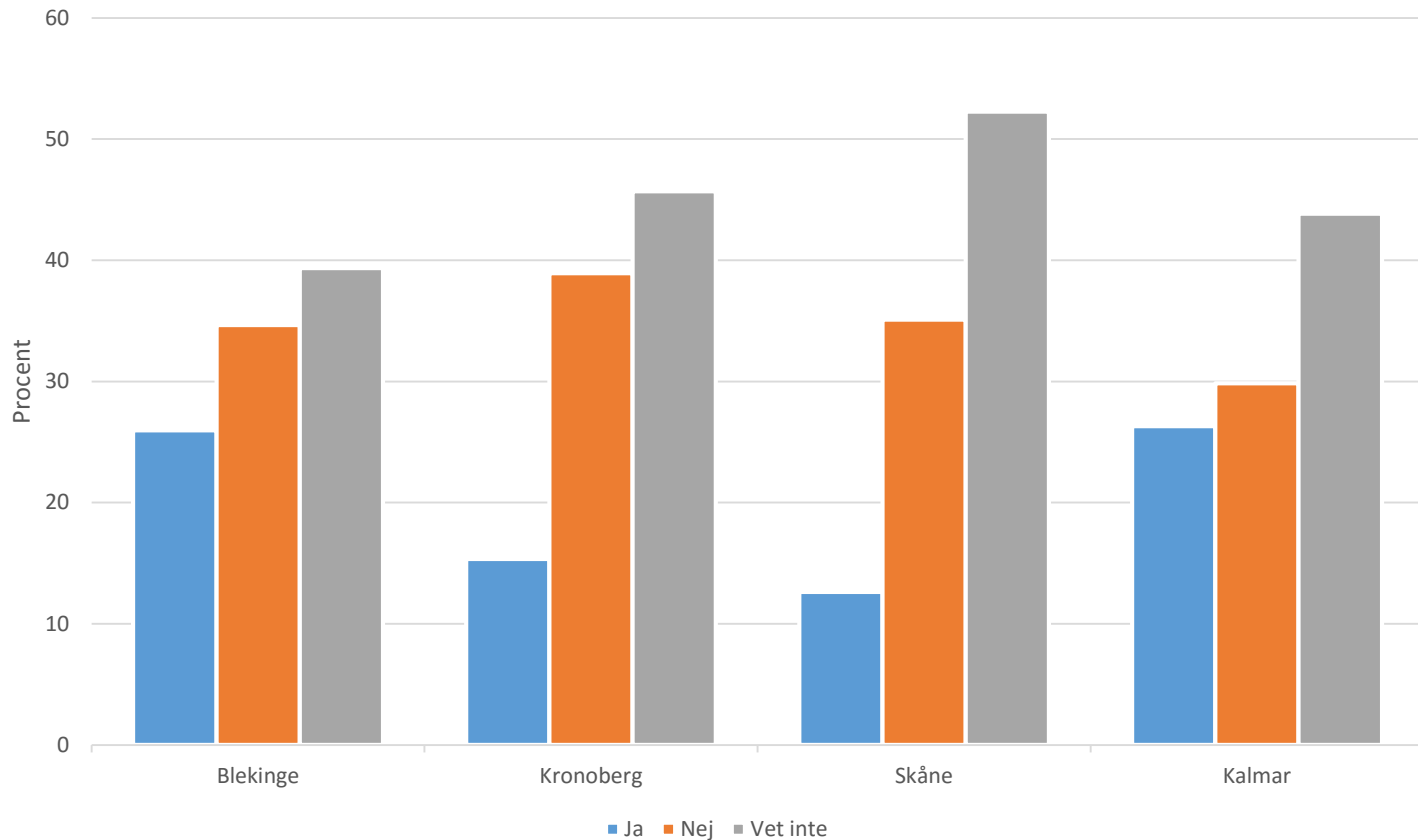

Figur 13.6. Andelen vuxna som uppgav att de hade eller hade haft synlig fuktskada, synlig mögelväxt och/eller känt lukt av mögel i bostaden. För mögelväxt och lukt av mögel avses tidsperioden de senaste 12 månaderna. MHE 99, MHE 07, MHE 15.

8. Radon

- Radioaktiv gas – joniserande strålning
- Kan avges från berggrunden eller byggnadsmaterial
 - Granit, svartskiffrar, isälvsmaterial
 - Blå lättbetong
- Hälsoeffekter
 - Lungcancer
 - Stark samverkans effekt med rökning

8. Situationen i Blekinge

Figur 8.1. Radonmätning. Andel (procent) personer som någon gång låtit genomföra radonmätning i sin bostad Källa: MHE 15.

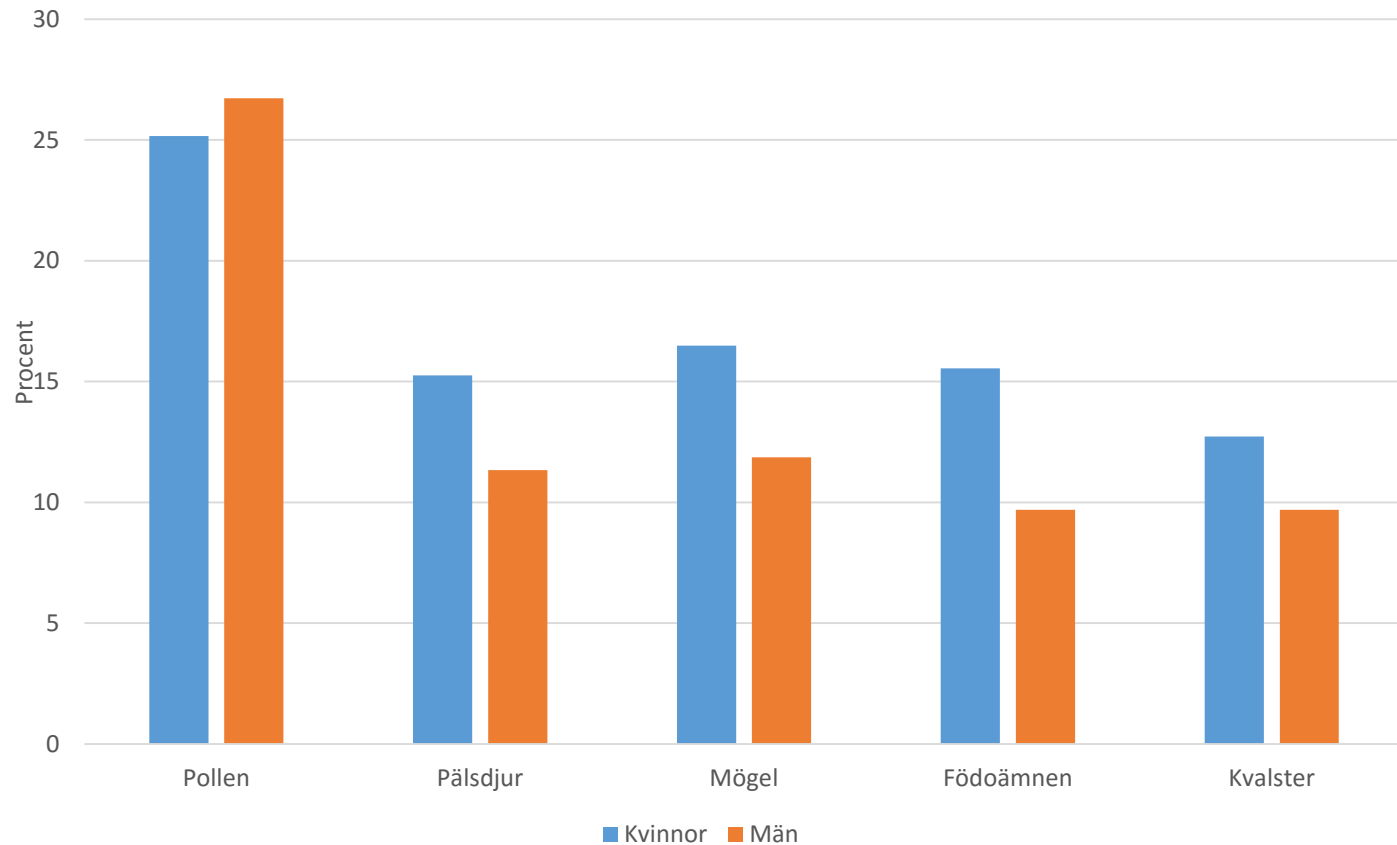
8. Sammanfattning

- 74 % i Blekinge har inte genomfört/vet inte om det har genomförts någon radonmätning
- Information viktig

5. Allergi

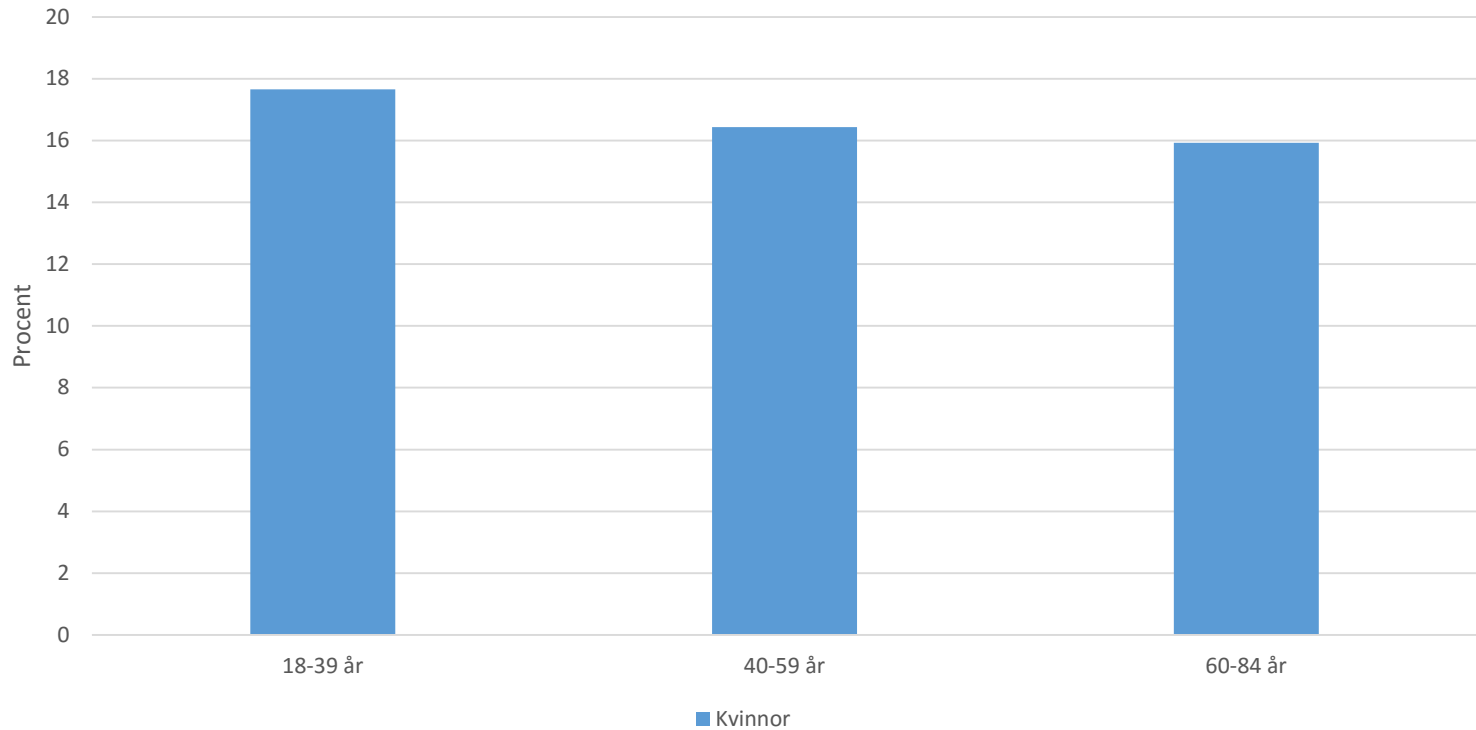
- Folksjukdom:
 - 10 % astma
 - 20 % rinit
 - 10-20 % eksem
- Allergener i luften, föda, hud- och slemhinnekontakt
- Ca 4 000 ämnen kända ämnen som kan orsaka kontaktallergi

5. Situationen i Blekinge

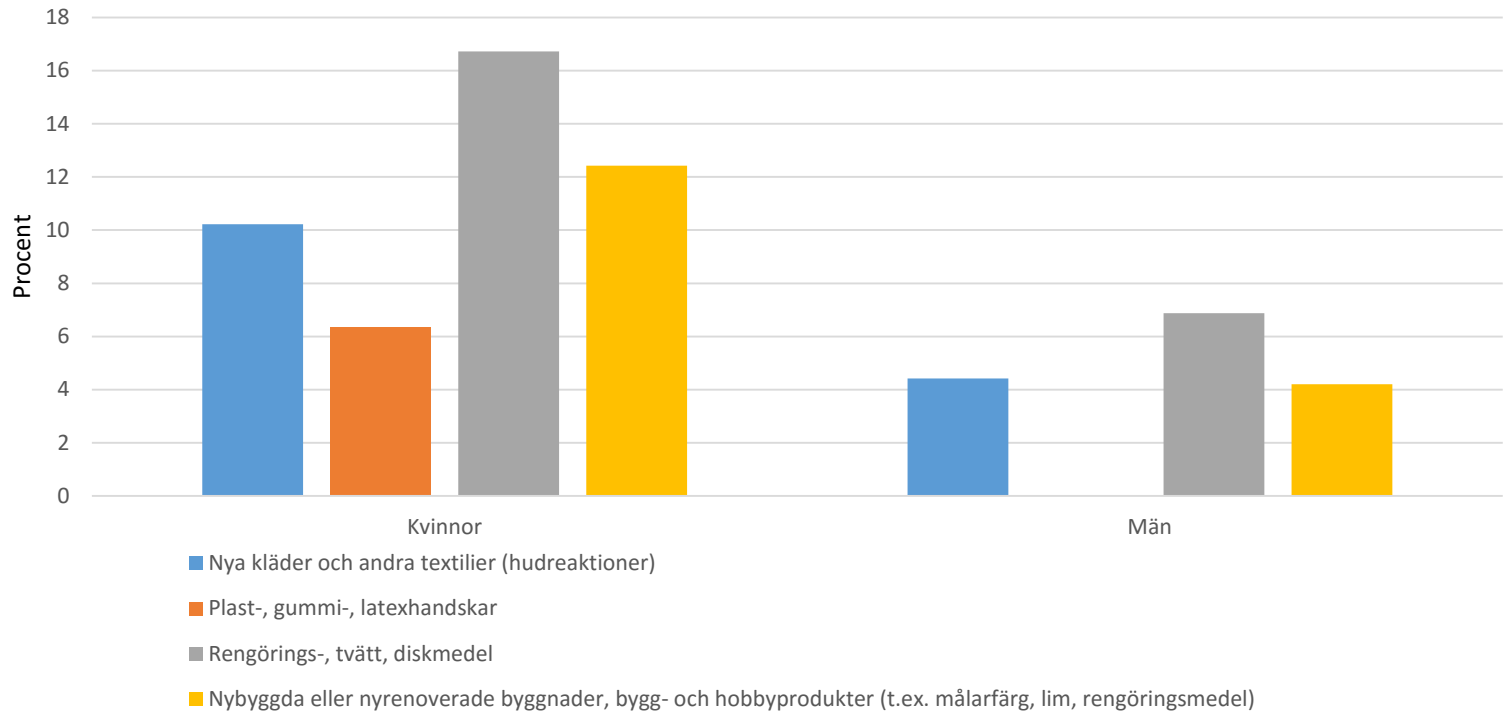
Figur 5.5. Allergier . Andel (procent) personer med självrapporterad allergi mot pollen, pälsdjur (katt, hund, häst eller gnagare), mögel, födoämnen och kvalster, uppdelat på kön. Källa: MHE 15.

5. Situationen i Blekinge

Figur 5.8. Allergi mot kosmetika och hygienprodukter hos kvinnor. Andel (procent), som anger överkänslighet/allergi mot kosmetika och produkter för personlig hygien uppdelat på ålder. Källa: MHE 15.

5. Situationen i Blekinge

Figur 5.9 Allergier mot textilier och andra produkter och material. Andel (procent) personer som anger att de är känsliga/ överkänsliga eller allergiska mot vissa produkter och material som kommer i kontakt med huden, uppdelat på kön. Källa: MHE 15.

5. Sammanfattning

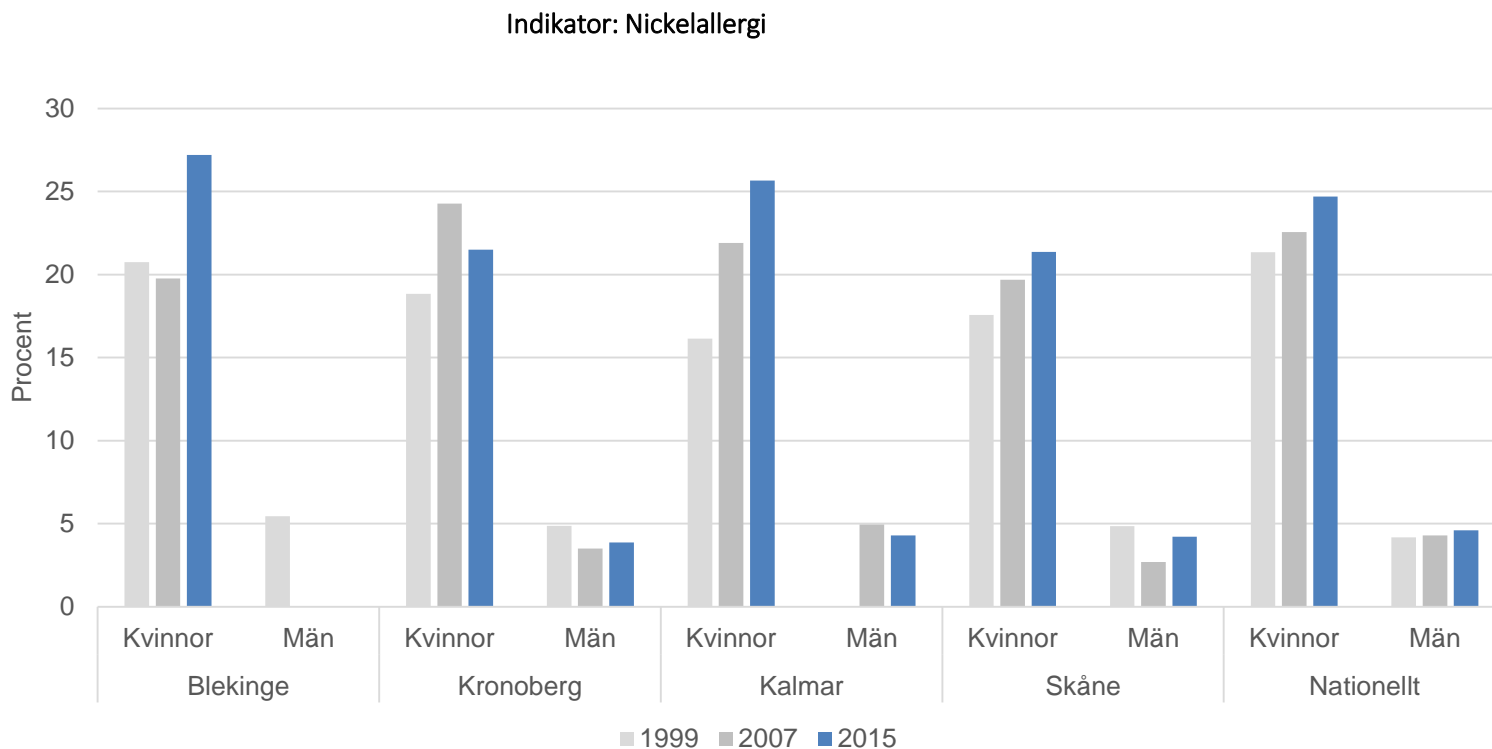
- Huvudsakligen gällande kontaktallergi som det går att påverka exponering
- Uppemot 20 % av kvinnorna uppger överkänslighet eller allergi mot kosmetika, tvätt- och diskprodukter m.m.
- Sprida kunskap och införa krav i upphandlingsarbete

13. Miljöhälsoindikatorer

Miljömål: Giftfri miljö

"Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna."

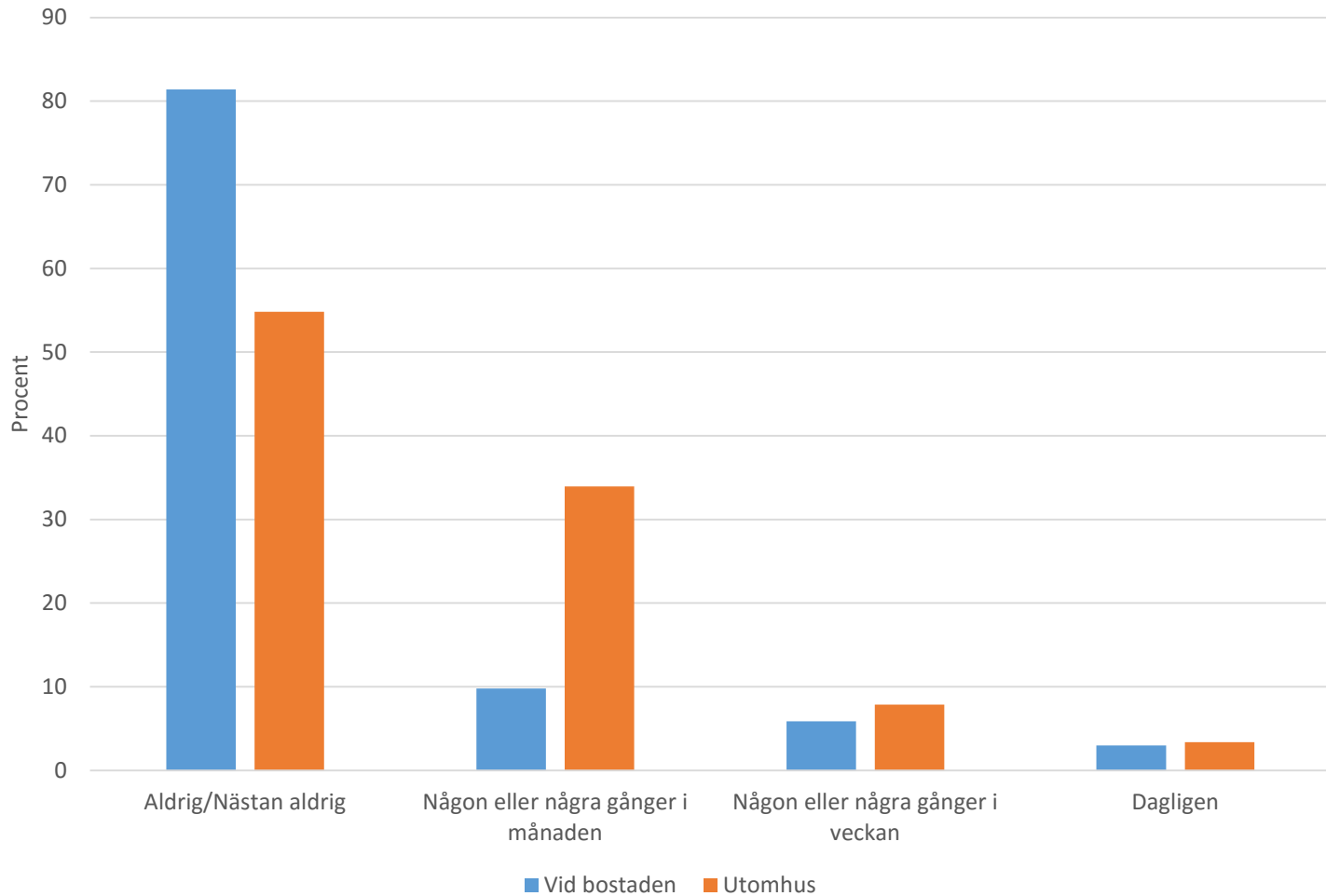

Figur 13.9 Andelen (%) vuxna som uppgav allergi eller överkänslighet mot nickel.

6. Miljötabaksrök

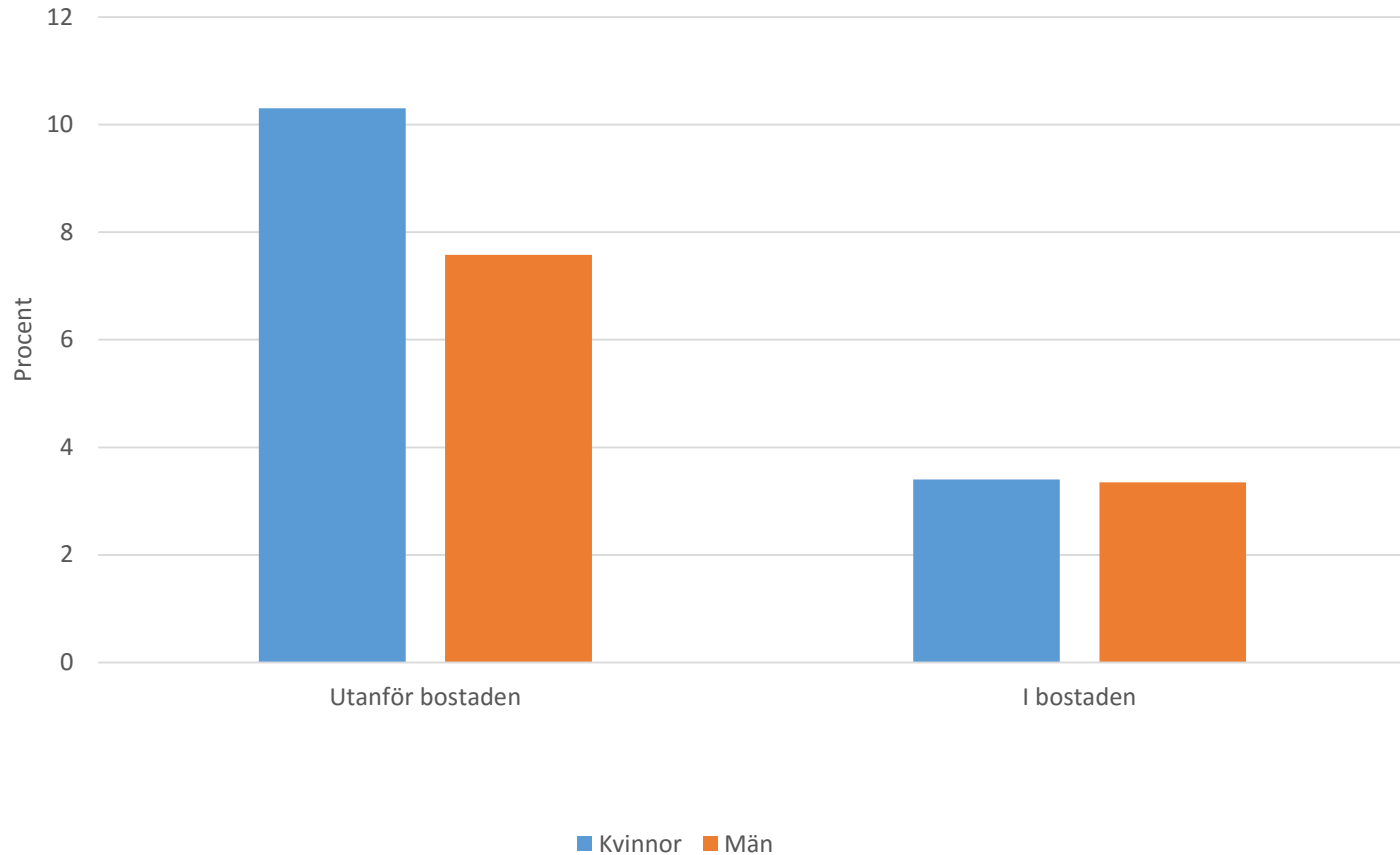
- Exponering för andras tobaksrök, s.k. passiv rökning
- Bostad, bil, arbetsplats, på besök hos vänner etc.
- Hälsoeffekter
 - Låg födelsevikt hos foster samt plötslig spädbarnsdöd (även pappans rökning)
 - Luftvägssjukdomar hos barn
 - Astma och KOL hos vuxna
 - Lungcancer

6. Situationen i Blekinge

Figur 6.2. Exponering för miljötobaksrök utomhus. Andel (procent) personer som utsätts för andras tobaksrök på balkong eller uteplats vid bostaden eller utomhus (till exempel vid uteserveringar, hållplatser eller entréer). Källa: MHE 15.

6. Situationen i Blekinge

Figur 6.5. Uppgivna besvär av andras tobaksrök. Andel (procent) personer som uppger besvär av andras tobaksrök utomhus i närheten av sin bostad eller inomhus i sin bostad de senaste tre månaderna. Källa: MHE 15.

6. Sammanfattning

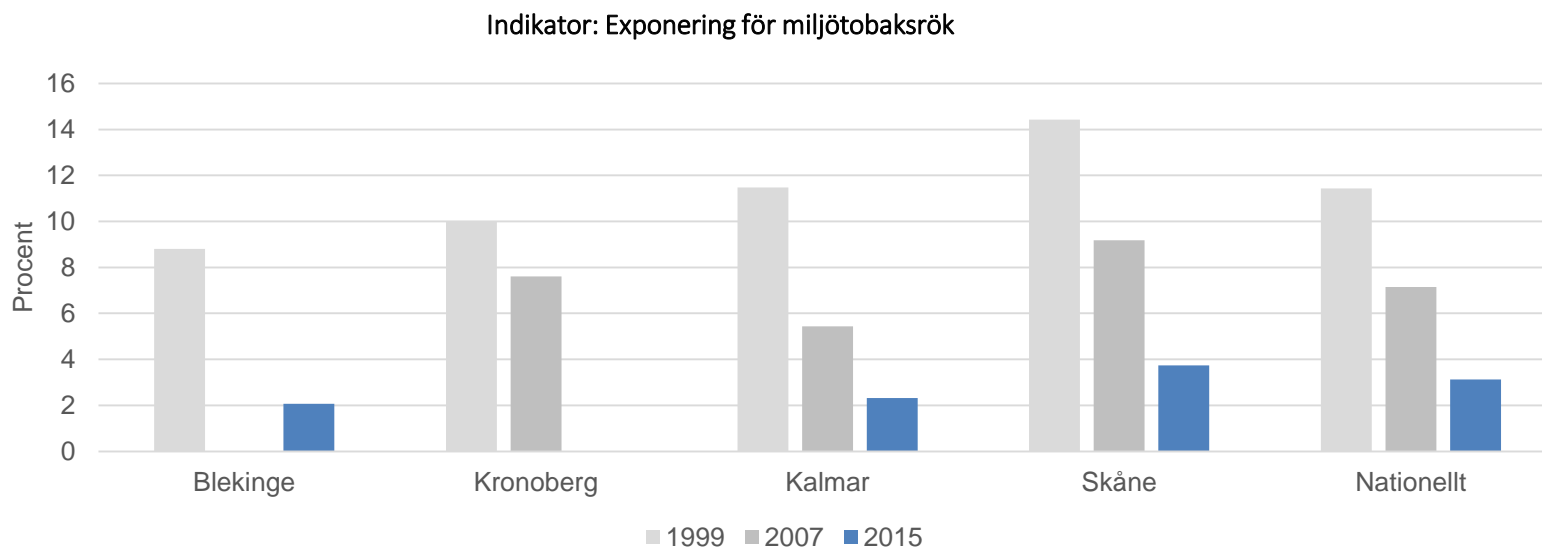
- Nationellt minskande trend, även i Blekinge
- Störst andel i Blekinge som upplever besvär utomhus i offentliga miljöer
- Barn känsliga – deras miljöer viktiga, åtgärder bör därför fokuseras där

13. Situationen i Blekinge

Miljömål: God bebyggd miljö

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktig god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

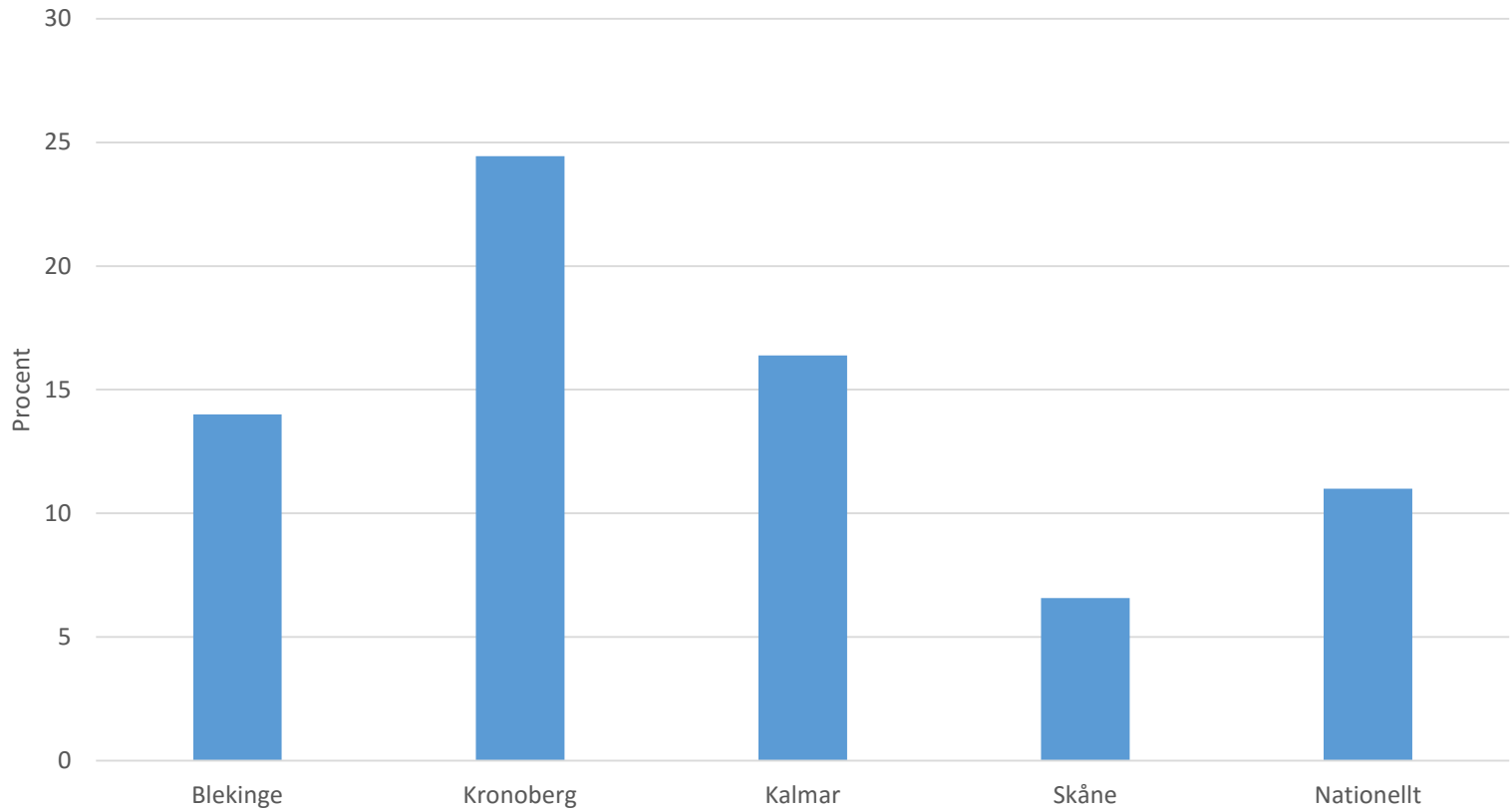

Figur 13.8. Andelen vuxna som uppgav att de dagligen utsattes för andras tobaksrök i hemmet, på arbetet och/eller på andra platser.

7. Miljöföroreningar och kemikalier

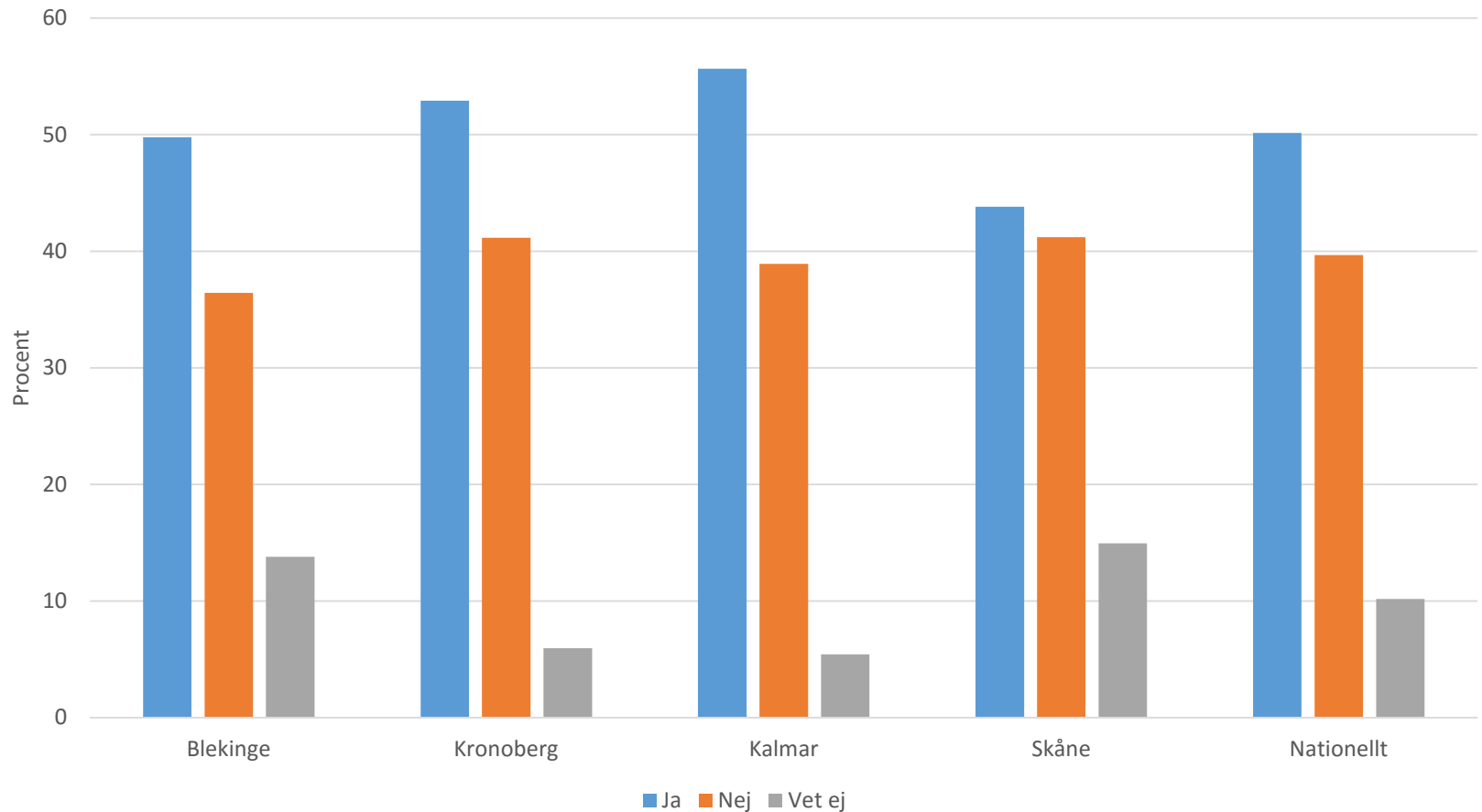
- Exponering via mat, vatten, konsumentprodukter etc.
- Naturligt förekommande eller från mänsklig aktivitet
- Många ämnen kan vara skadliga för vårt hormonsystem, ex. ftalater, bisfenol A
- Persistenta föreningar, ex. PCB, skadar fostrets utveckling, kostråd rörande fisk

7. Situationen i Blekinge

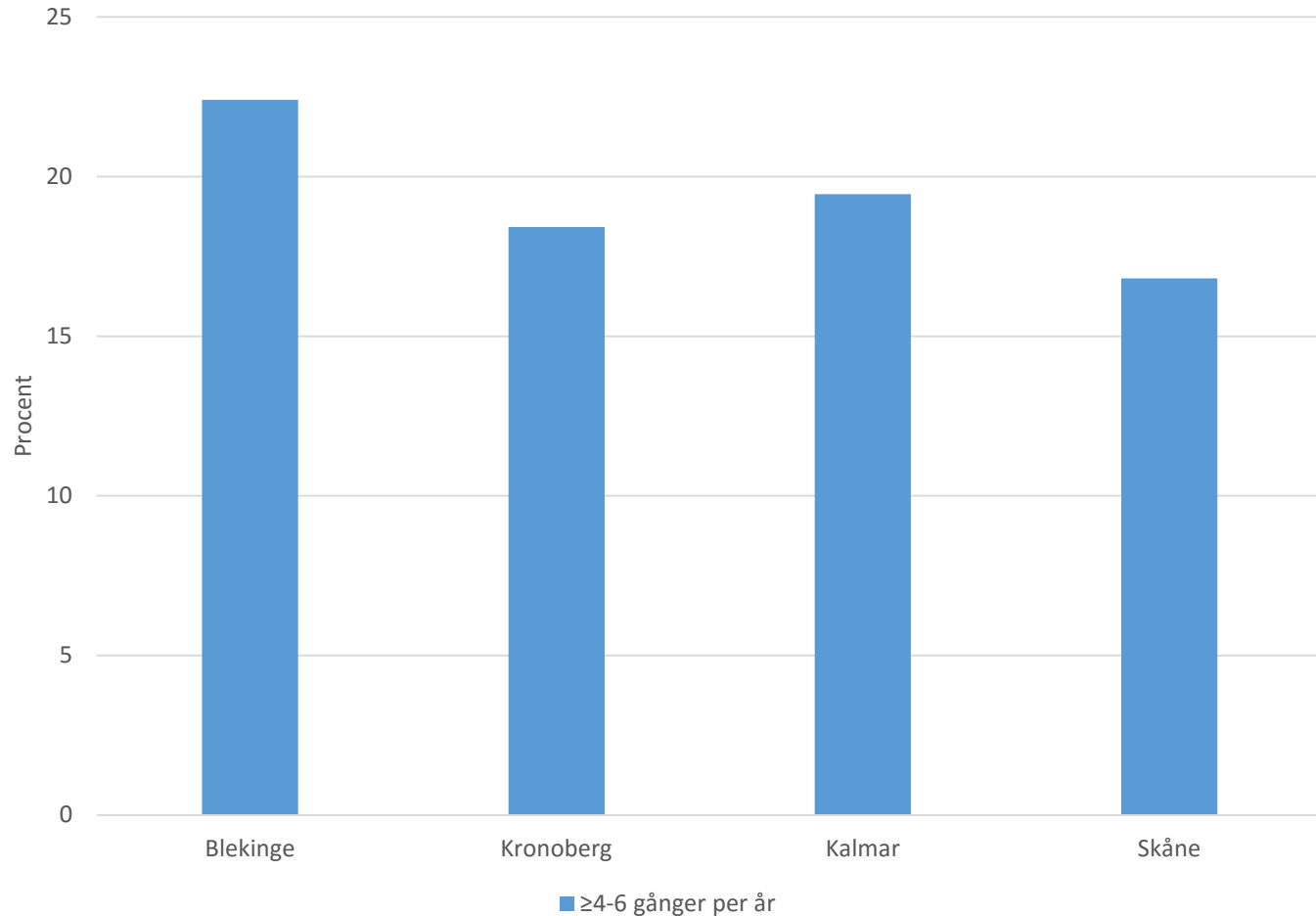
Figur 7.1. Kranvatten. Andel (procent) personer som har sin dricksvattenförsörjning från enskild brunn. Källa: MHE 15.

7. Situationen i Blekinge

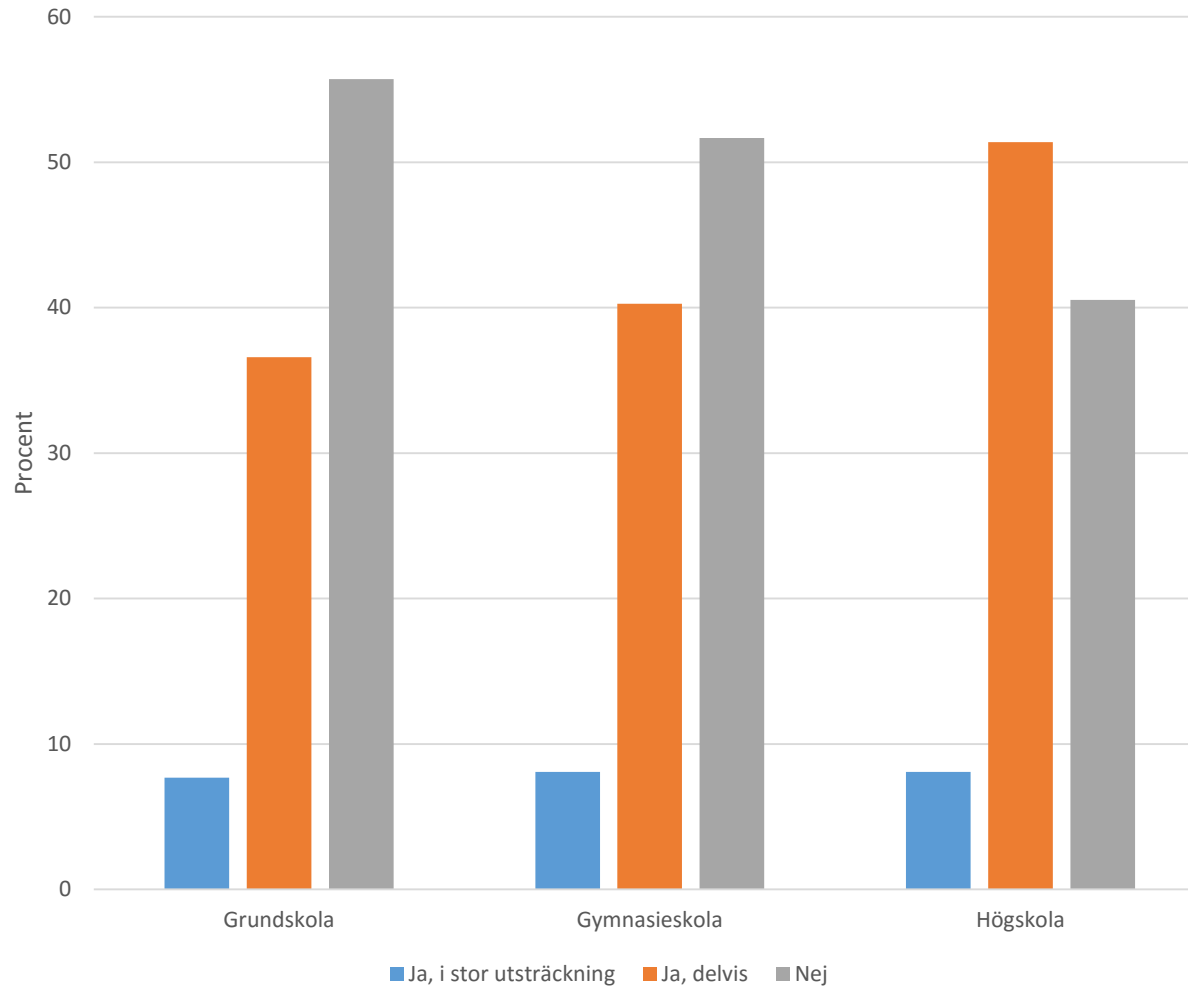
Figur 7.2. Vattenanalys. Andel (procent) personer som låtit analysera sitt dricksvatten från enskild brunn de senaste tre åren. Källa: MHE 15.

7. Situationen i Blekinge

Figur 7.5. Konsumtion av strömming/sill från Östersjön. Andel (procent) kvinnor 18-45 år som överskrider kostråden (kostråd: max 2-3 gånger per år). Källa: MHE 15.

7. Situationen i Blekinge

Figur 7.7 Kemikaliediskussionen i samhället. Andel (procent) personer, uppdelat på utbildningsnivå, som anger att deras plastanvändning påverkats av kemikaliediskussionen i samhället. Källa: MHE 15.

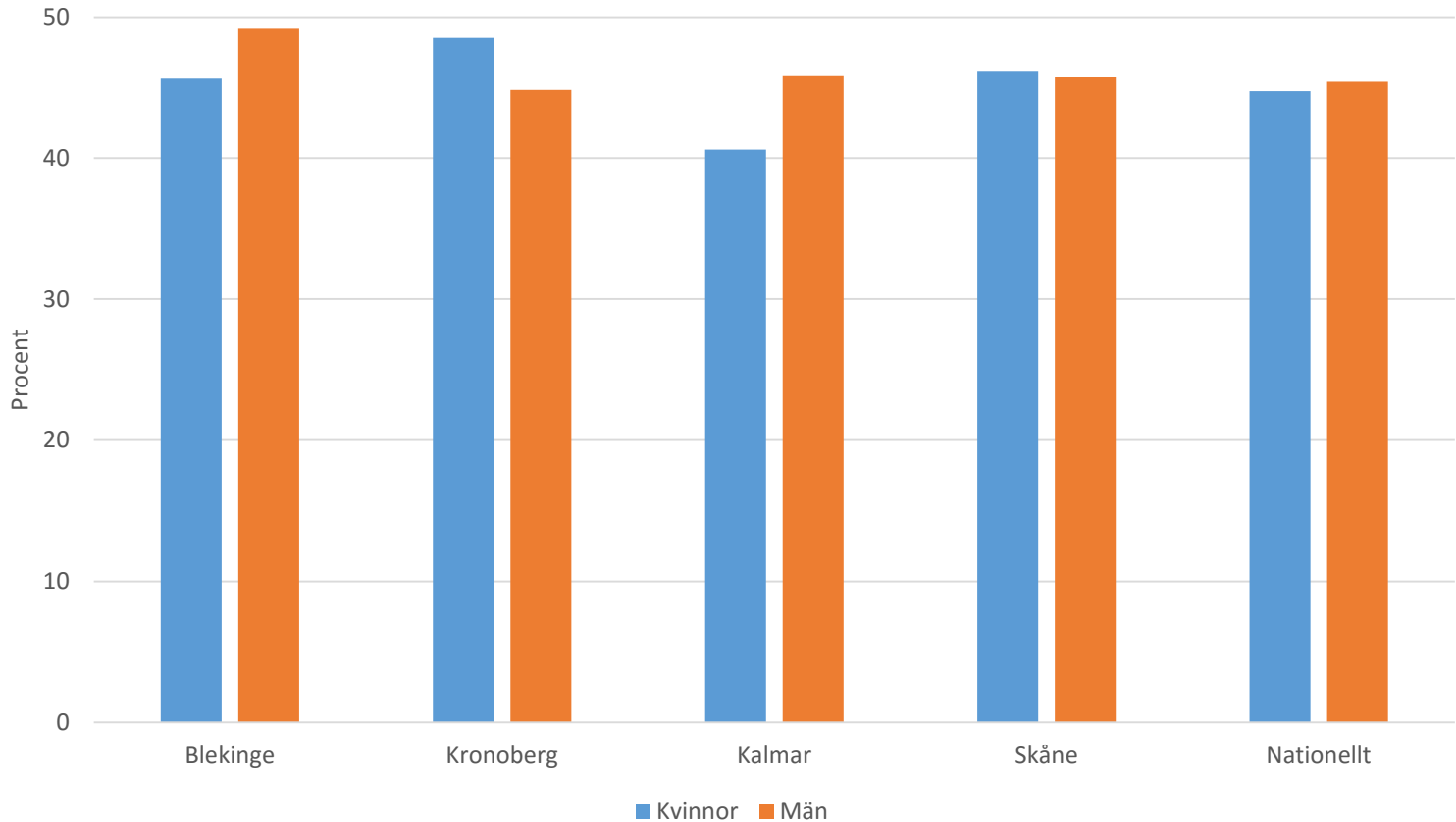
7. Sammanfattning

- Dricksvatten konsumeras dagligen och kan därför anses vara vårt viktigaste livsmedel
- Endast hälften av de svarande i Blekinge med egen brunn har låtit analysera sitt vatten de senaste tre åren
- En viktig åtgärd är att få fler att mäta sin vattenkvalitet

9. Solljus

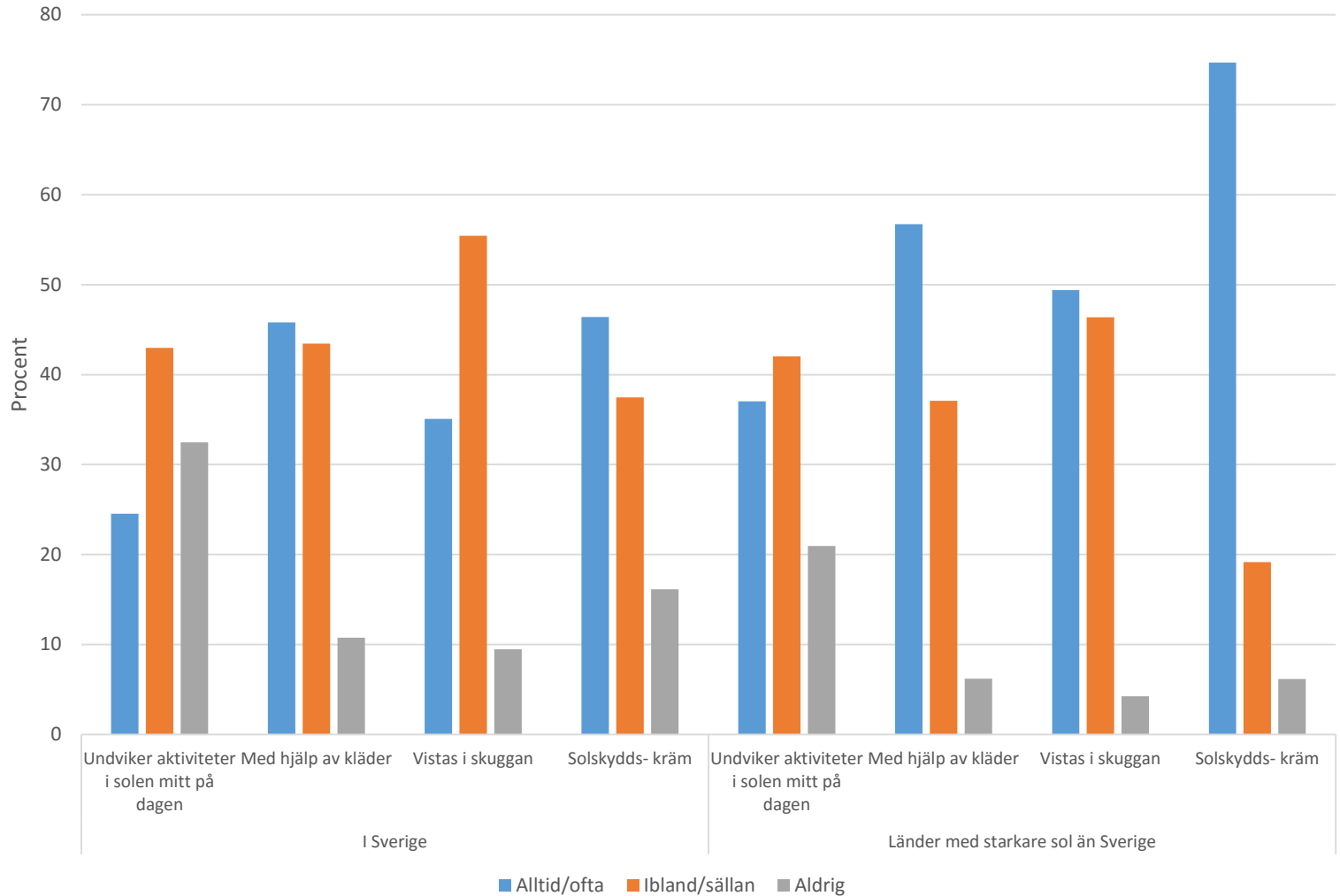
- Solljus behövs för att bilda D-vitamin och många uppger ökat välbefinnande
- UV-strålning – kan skada arvsmassan
- Hälsoeffekter
 - Hudcancer (malignt melanom, basalcellscancer, skivepitelcancer)
 - Alla tre cancerformerna ökar
 - Malignt melanom mest aggressiv, en av de vanligaste cancerformerna idag
 - Riskfaktor – bränna sig i solen, barn särskilt känsliga

9. Situationen i Blekinge

Figur 9.2. Solbränna. Andel (procent) personer som anger att de har bränt sig i solen de senaste 12 månaderna, uppdelat på kön. Källa: MHE 15.

9. Situationen i Blekinge

Figur 9.4. Solskydd i Sverige och utomlands. Andel (procent) personer som anger olika metoder för att skydda sig mot solen i Sverige och i länder med starkare sol än i Sverige. Källa: MHE 15.

9. Sammanfattning

- Nästan hälften av de svarande anger att de bränt sig i solen
- Då detta är den viktigaste riskfaktorn för hudcancer bör detta uppmärksammas
- Information, skuggade områden på förskolor

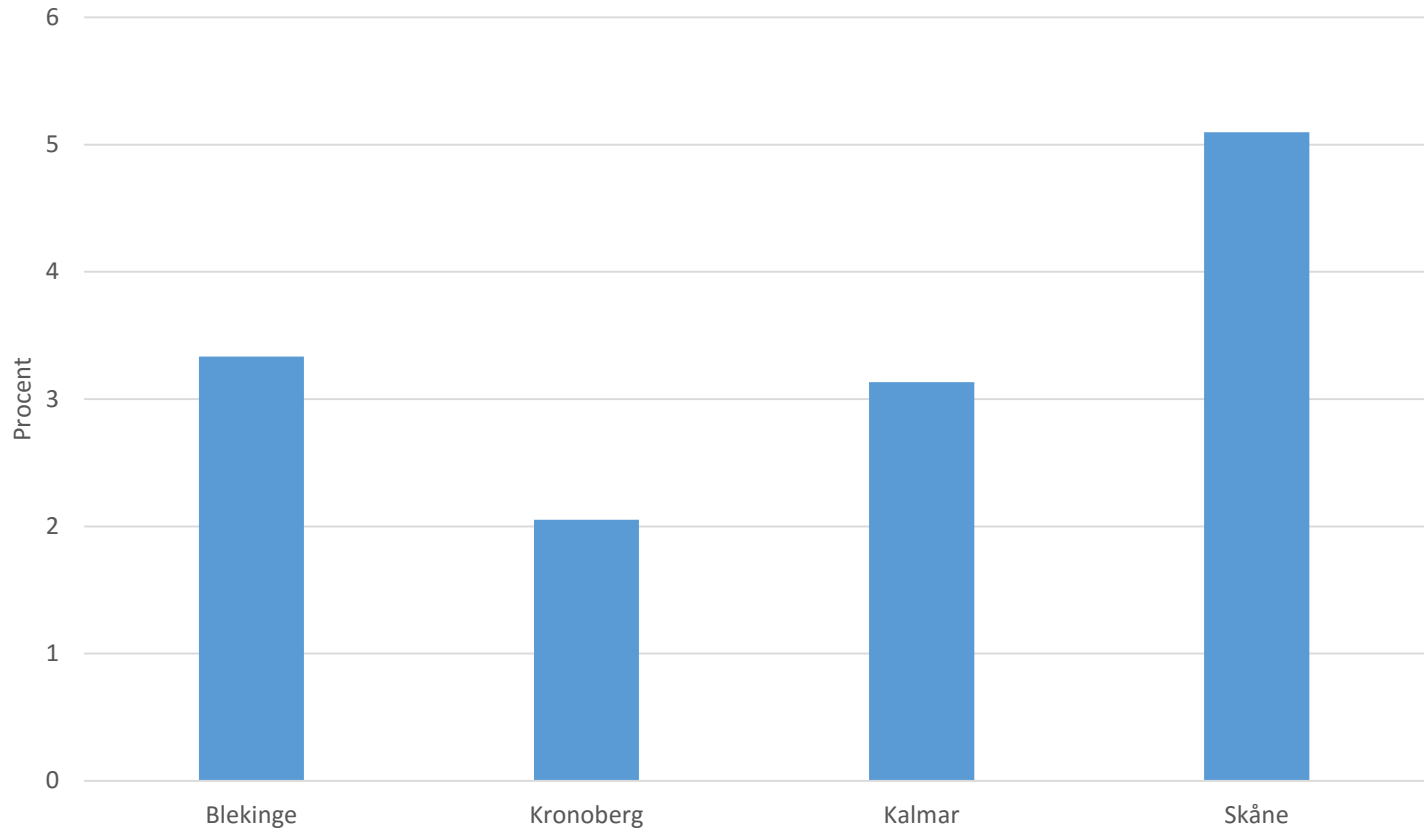
10. Städer, grönstrukturer och hälsa

- Urbanisering pågår
- Grönområden positiv påverkan genom så kallad ekosystemtjänster
 - Temperatur
 - Översvämningar
 - Filtrera luftföroreningar
 - Dämpa buller

10. Städer, grönstrukturer och hälsa

- Grönområden främjar fysisk aktivitet och socialt umgänge
- Hälsopåverkan
 - Mindre stress
 - Bättre social sammanhållning
 - Lägre konsumtion antidepressiva
 - Lägre förekomst hjärt- och kärlsjukdomar, luftvägssjukdomar och type 2-diabetes
 - Ökad livslängd

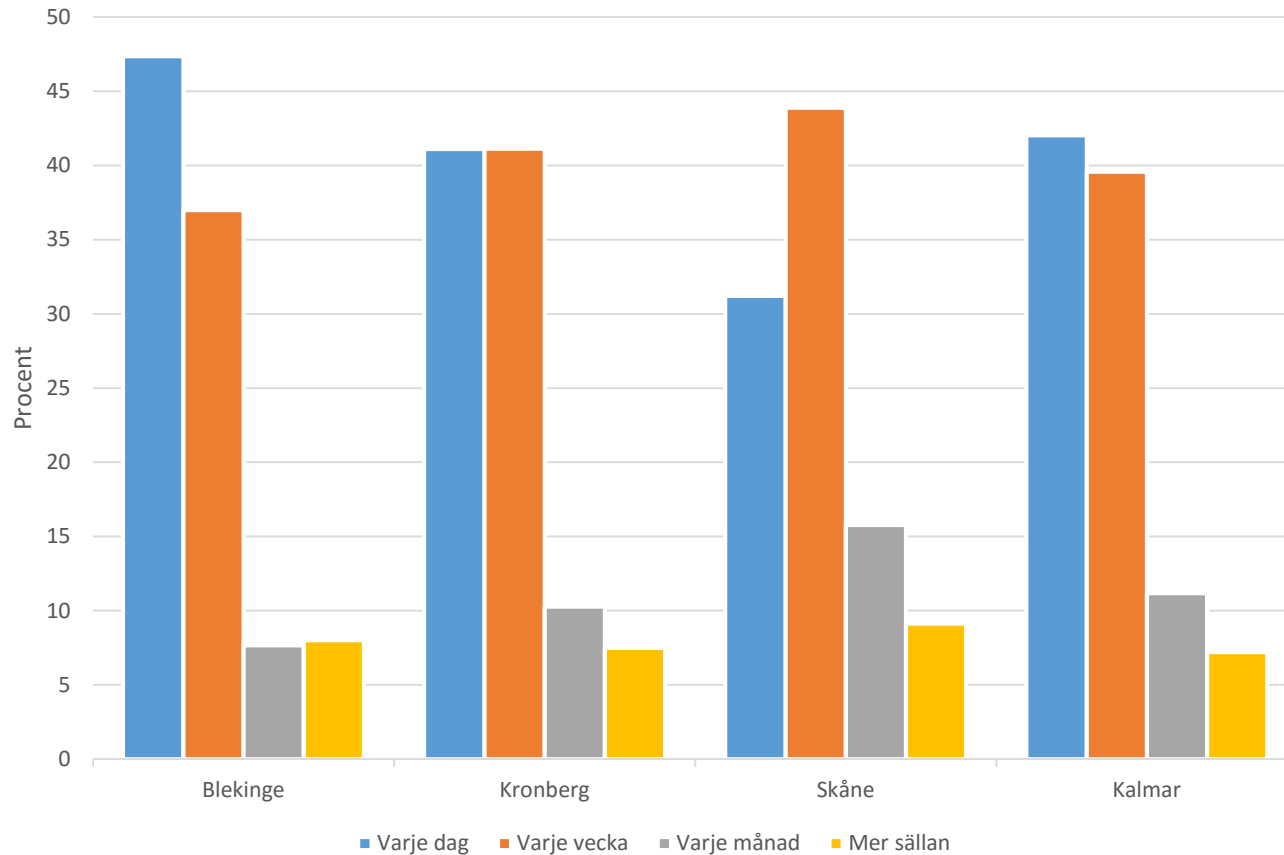
10. Situationen i Blekinge

Figur 10.1 Grönområde inom gångavstånd.

Andel (procent) personer som anger att grönområde (inklusive vatten) på gångavstånd från bostaden saknas. Källa: MHE 15.

10. Situationen i Blekinge

Figur 10.3 Vistelse i grönområde

Andel (procent) personer som anger hur ofta man befinner sig i park/grönområden/natur under sommaren.

10. Sammanfattning

- Endast en mindre andel 3,3 % i Blekinge anger att dom inte har tillgång till grönområden inom gångavstånd.
- Detta motsvarar ungefär rikssnittet
- Kvalitet och storlek är också viktigt
- Viktigt att grönområden lyfts i planeringsarbete och översiktsplaner

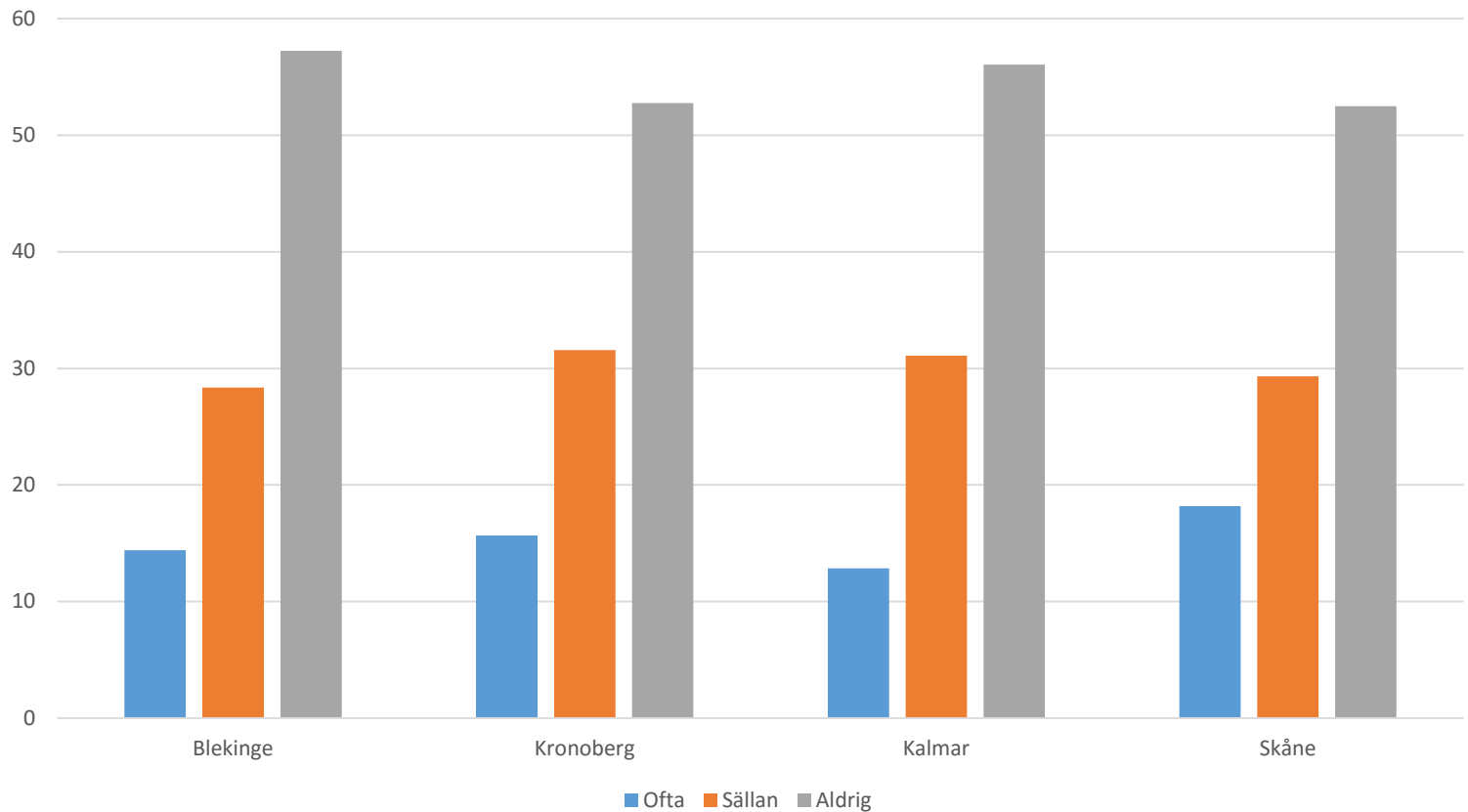
11. Klimatförändringar och hälsa

- Global uppvärmning
- Förändringar av klimatet med ökande temperaturer, förändringar i nederbörd och fler extrema väderhändelser kommer att påverka människors hälsa
- Känsliga grupper t.ex. äldre och personer som tar vätskedrivande mediciner

11. Klimatförändringar och hälsa

- Hälsopåverkan
 - Ökad dödlighet
 - Samverkans effekter med luftföroreningar
 - (Uttorkning, ökad risk för vektorburna sjukdomar, ökad bakterietillväxt....)

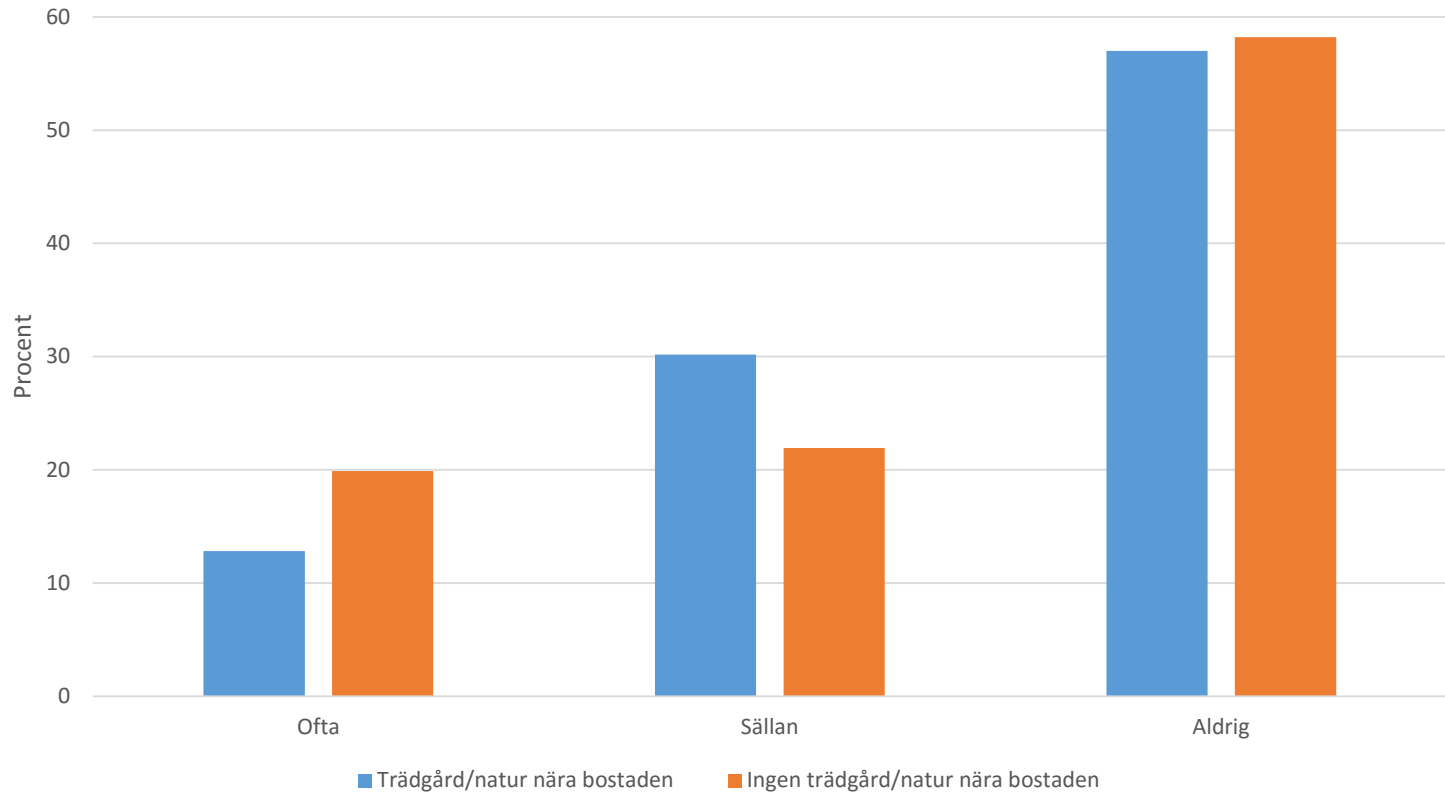
11. Situationen i Blekinge

Figur 11.1 Besvär av värme.

Andel (procent) personer som besväras av värme i bostaden under sommarhalvåret. Källa: MHE 15.

11. Situationen i Blekinge

Figur 11.2 Besvär av värme inomhus och tillgång till trädgård.

Andel (procent) personer som besväras av värme i bostaden under sommarhalvåret, uppdelat på tillgång till trädgård/natur nära bostaden eller inte. Källa: MHE 15.

11. Sammanfattning

- I Blekinge så anger 14 % att de ofta besväras av värme i bostaden under sommarhalvåret.
- Strategier för att hantera värmeböljor både i känsliga grupper och i allmänheten kan hjälpa till att minska hälsopåverkan.
- Flera andra potentiella hälsorisker t.ex. dricksvattenkvalitet, livsmedelssäkerhet, utbredning av nya sjukdomar m.m. som behöver hanteras.